

คำนำ

พุทธธรรมสำหรับนักบวช เล่ม 14 เป็นพระไตรปิฎกกึ่งพุทธกาลที่พระยาธรรมมิกราช ได้น้อมสือพระธรรมจากองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า หมวดของกรรมฐานอรุปฌาน มีอากา สำนัญญาตนะวิญญาณัญญาตนะ อากิญจัญญาตนะ เนวสัณญานาสัณญาตนะ สำหรับ ผู้ปรารถนาศึกษาเรื่องของฌานที่ไม่มีรูป ที่มีอารมณ์ละเอียดกว่ารูปฌาน

ฉะนั้น หนังสือเล่มนี้ จึงเป็นคำสอนในกึ่งพุทธกาล ที่สอนละเอียดมาก เหมาะสำหรับ ทุกคนที่ปรารถนาจะใช้เป็นแผนที่การบอกทาง ในการปฏิบัติให้เข้าถึงสมาธิขั้นสูง ให้ต่อยอด ความดีจนถึงความพ้นทุกข์ได้ในที่สุด

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ตอนที่ 208 อากาศานัญญาตนะ แบบที่ 1	1
ตอนที่ 209 อากาศานัญญาตนะ แบบที่ 2	5
ตอนที่ 210 อากาศานัญญาตนะ แบบที่ 3	9
ตอนที่ 211 วิญญาณัญญาตนะ แบบที่ 1	13
ตอนที่ 212 วิญญาณัญญาตนะ แบบที่ 2	18
ตอนที่ 213 วิญญาณัญญาตนะ แบบที่ 3	23
ตอนที่ 214 อากิญจัญญาตนะ แบบที่ 1	28
ตอนที่ 215 อากิญจัญญาตนะ แบบที่ 2	32
ตอนที่ 216 อากิญจัญญาตนะ แบบที่ 3	37
ตอนที่ 217 เนวสัณญานาสัณญาตนะ แบบที่ 1	42
ตอนที่ 218 เนวสัณญานาสัณญาตนะ แบบที่ 2	47
ตอนที่ 219 เนวสัณญานาสัณญาตนะ แบบที่ 3	54
รายนามผู้พิมพ์หนังสือ	61

ตอนที่ 208 **อากาสนัญญาตนะ แบบที่ 1**

ในเช้าของวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานภูสวรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าขอฟังธรรมจากพระพุทธองค์.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้เข้าเฝ้านอบน้อมต่อพระพุทธองค์ท่านแล้ว จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าข้า วันนี้ ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถามถึงกรรมฐานกองที่ 37 แบบที่ 1 นะเจ้าคะ กองที่ 37 นั้น ได้บัญญัติเอาไว้ว่า ให้เราถืออากาสนัญญาตนะ กำหนดจิตว่าอากาสนัญญาตนะที่กว้างที่ใหญ่หาที่สุดมิได้ จนจิตเป็นอุเบกขา อารมณ์ อย่างนั้นนะเจ้าคะ เราจะทำแบบไหน ยังไงดีละเจ้าคะ ในแบบที่ 1 นี้”

พระยารธรรมเอย.. กรรมฐานกองนี้นั้น ถือว่าเป็นกรรมฐานที่ละเอียดขึ้น เพราะจัดอยู่ในหมวดของอรุณาน

ฉะนั้นลูกเอย.. บุคคลผู้ที่จะทำได้ เขาต้องเข้าถึงฌาน 4 ได้เสียก่อน ถึงจะสามารถฝึกฝนกรรมฐานกองนี้ต่อไปได้ และสามารถทำสำเร็จได้

กรรมฐานกองที่ 37 แบบที่ 1 คือ การตั้งจิตทรงอารมณ์ไว้กับอากาสนัญญาตนะ นั้นเราก็ทำเหมือนกันกับกรรมฐาน ที่ใช้การเพ่งในกองของการเพ่งอากาสนัญญาตนะ นั้นแหละลูก เรา จะเพ่งอากาสนัญญาตนะ จับอากาสนัญญาตนะ จนเราสามารถทรงพลังเข้าสู่ฌาน 4 ของอากาสนัญญาตนะ แล้วสามารถมีพลังควบคุมให้อากาสนัญญาตนะ เป็นอากาสนัญญาตนะ ที่เป็นก้อนเล็กๆ หรือว่าเป็นวงกว้างขนาดเล็กๆ คลุมตัวของเรา หรือว่าเราจะกำหนดให้วงของอากาสนัญญาตนะนั้นกว้างที่สุด ใหญ่ที่สุดเท่าที่เรา ต้องการได้ แล้วก็เข้าไปสู่อากาสนัญญาตนะที่กว้างไกล กว้างใหญ่ไพศาลอย่างหาที่สิ้นสุดมิได้ เข้าถึงความละเอียดของอากาสนัญญาตนะ แล้วก็ให้จิตใจ ความรู้สึกของเราวางเฉย ทรงอารมณ์ อยู่กับ อารมณ์นั้นไปเรื่อยๆ อย่างนี้แหละ พระยารธรรม.. การที่เราจะฝึก เราต้องทำแบบนี้

ฉะนั้นลูกเอย.. จงตั้งใจฟัง ทำความเข้าใจแล้วนะว่า กรรมฐานกองนี้นั้นเป็นเช่นไร ที่นี้ ก็ตั้งใจฟัง แล้วพิจารณาตามไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ ทำตามไปก็แล้วกันนะ

พระยารธรรม.. ให้นั่งหลับตา ผ่อนกาย ให้คลาย ให้สบาย เตรียมตัวทำสมาธิ

ปรับกาย ให้นั่งอยู่ในท่าที่สบาย หายใจเข้าลึกๆ ผ่อนคลายร่างกายของเรา

มีสติระลึกได้ว่า ตอนนี้อยู่ เรากำลังจะทำสมาธิ
ที่นี่ เมื่อกายนิ่งแล้ว เราก็มาดูที่จิต ที่ใจ ของเรา
นุ่มเออพลังที่เย็นจากภายนอก เข้าไปกวาดล้างความร้อน ความหนัก ความ
เหนียวของจิต ของความรู้สึก ที่มันกระทบอยู่ในกายของเรา
เราก็ล้างพลังที่มันร้อน มันร้อน มันวุ่นวาย ออกเสีย ด้วยลมหายใจเข้า ลมหายใจ
ออก

ผ่อนคลาย จิตใจของเรา ให้เบาสบาย ให้โล่ง ให้โปร่ง
จนเรานั้นเริ่มจับได้ว่า ในท้องของเรา มีคลื่นพลังของอากาศ ที่เราสูดเข้าไป
จนเรารู้สึกได้ว่า อากาศที่เย็น ผ่านทางกายของเรา อาจจะไม่ผ่านจากทาง
ศีรษะ เย็นลงไปทั่วหัวไหล่ กระทบลงไปทั่วตัวของเราศูนย์กลางกาย

อากาศเริ่มผ่านจากภายนอก เข้าสู่ภายใน เย็น สบาย อาจจะไม่รู้สึกว่า อากาศเริ่ม
ผ่านทางแขน เย็นผ่านเข้าไปอยู่ในแขน อากาศนั้นทะลุตัวของเราริมรู้สึกถึงพลังที่เย็น
อากาศที่เย็น ว่ามันเริ่มผ่านขาของเรา ที่นั่งขัดสมาธิอยู่ ว่างทะลุเนื้อหนัง กระดูก ธาตุที่เป็น
ร่างกาย ที่เป็นกายหยาบนี้ เบาและสบาย

มีอากาศวิ่งผ่านร่างกายของเรา ทะลุไปมา
ศูนย์กลางกายในท้องของเรา มีดวงแก้ว ดวงธรรมที่สว่างไสว กายของเรา เบา
สบาย

พื้นที่นั่งอยู่ โล่ง โปร่ง ว่าง กายของเรา ก็ว่าง
เหลือแต่เพียงแต่ความรู้สึก ที่รู้สึกได้ว่า เรามีโครงร่างกาย นั่งขัดสมาธิอยู่ตรงนี้
เหลือแต่ความรู้สึกเท่านั้น จนเห็นแสงสว่าง เป็นดวงกลมๆ ที่อยู่ในท้องของเรา

เห็นดวงแสงสว่างนั้น สว่างมากขึ้นๆ จนส่องให้เราเห็นใบหน้า เห็นศีรษะและลำ
ตัว รูปร่างของเรานั่งสมาธิอยู่ เป็นแก้วใส ลอยอยู่กลางอากาศ

ค่อยๆ เห็นทางจิต เห็นทางความรู้สึก ละณะว่า ตัวเบา ล่องลอยอยู่บนอากาศ
กายนั้นเป็นแก้วใส และอากาศก็วิ่งผ่านกายนั้นได้ด้วย

อากาศนั้น เป็นแสงระยิบระยับ เล็กมาก ละเอียดยิ่งแล้ว ก็ชุ่มเย็น เบาสบาย
บางทีเราก็จะรู้สึกเหมือนคล้ายคลึงกันกับว่า เรานั่งนอนอยู่ แล้วก็ลอยอยู่กลาง
อากาศ มีคลื่นพลังของอากาศ คลุมกายของเราเอาไว้ เรามีวงของอากาศคลุมเราเป็นกลมๆ
เอาไว้ พาเราล่องลอยอยู่กลางอากาศที่กว้างไกลกว้างใหญ่มาก คล้ายคลึงกันกับว่า เรานอน

อยู่บนก้อนเมฆ ที่เบา ที่นุ่มสบาย และก้อนเมฆนั้นก็พาเราล่องลอยไป สู่อวกาศอันกว้างไกล ท่องเที่ยวไป สู่อวกาศที่กว้างใหญ่

เราจะกำหนดให้ก้อนพลังงานของอวกาศ ที่คลุมกายของเราเอาไว้ นั่น กว้างขึ้น ใหญ่ขึ้น ใหญ่เท่ากับบ้านหลังหนึ่ง ที่เราสามารถเดินไปมา ลุกขึ้น และเดินอยู่บนอากาศ ด้วยเงาแห่งรูปลักษณ์ที่เหมือนร่างกาย แต่รู้สึกโล่ง เบา เหมือนเรา ก็เป็นอวกาศ

ที่ที่เราเหยียบ เรายืน สมมุติว่าเป็นวงกว้าง ขนาดใหญ่เท่ากับบ้านหลังหนึ่งนั้น ก็เป็นคลื่นพลังแห่งอวกาศ และข้างนอกที่เรามอง ทะลุออกจากวงแห่งอวกาศ ก็กว้างไกล สุดลูกหูลูกตา หาที่สิ้นสุดมิได้เลยในความกว้างแห่งอวกาศนั้น

จะอธิษฐานให้วงอวกาศ ที่คลุมเราไว้ นั่น กลายเป็นดอกบัว เป็นรูปลักษณ์อวกาศ ที่คล้ายคลึงกันกับดอกบัวที่บ้าน แล้วก็อุ้มเราเอาไว้ เรานั่งอยู่กลางดอกบัวแก้ว สว่างไสว นั้น อยู่ท่ามกลางอวกาศที่ละเอียดอ่อนก็ได้

จะอธิษฐานให้กลุ่มก้อนพลังงาน ที่ดีเป็นวงเล็ก วงใหญ่ ตามคำสั่งของเรานั้น กลายเป็นรูปลักษณ์อะไรก็ได้ และกลุ่มก้อนพลังงานนั้น ก็สว่างไสว

เราค่อยๆ เอาความรู้สึกของเรา เจาะลึกเข้าไปในความละเอียด ของวงอวกาศ ที่คลุมเราเอาไว้ เอาจิตของเรา นั่งให้สงบ จับความละเอียดอ่อนของอวกาศ จับความละเอียดอ่อนที่สัมผัสความรู้สึก ว่าเย็น ว่าง โล่ง โปร่ง เห็นแต่แสงสว่างระยิบระยับ เห็นแต่ความว่าง

จิตของเราก็ค่อยๆ รวม รวมเข้าไป สัมผัสอยู่กับความว่างนั้น

จิตและความรู้สึก รวมลงไปเป็นอวกาศ ไปแล้ว วงอวกาศก็รวมไปอยู่กับอวกาศ แล้ว ปล่อยจิตของเราลึกเข้าไปๆ สัมผัสลึกเข้าไป ปล่อยไป จนเราหายเข้าไป ดับเข้าไปในความรู้สึกของอวกาศที่ละเอียดนั้น ดับนิ่งไปเลย

วางอุเบกขาอารมณ์วางเฉย กับความรู้สึกที่เรายังรู้สึกว่านี่คืออวกาศกว้างไกล เข้าไปสู่อวกาศแล้ว ก็วางเฉยซะ ไม่มีอะไรอีกแล้ว

เราก็ทำคล้ายคลึงกันกับคนที่ว่า พากิจของตนเข้าไปนอนหลับ อยู่ในความละเอียดของอวกาศอย่างนั้นละ

พระยารธรรม.. ก็เหมือนว่าเอาจิตเข้าไปพักผ่อนในอวกาศ ไม่มีตัวมีตน ทิ้งตัว ทิ้งตน ทิ้งกายหายไปกับ ทิ้งความรู้สึกนึกคิดต่างๆ เรื่องราวต่างๆ ไป

พากิจของตนไปหาโลกแห่งอวกาศ แล้วก็เข้าไปอยู่ในโลกแห่งอวกาศ จนเราก็เป็น

พวกเดียวกัน กับอากาศ แล้วก็ปล่อยให้จิตหลับ ที่อากาศนั้นละ จะเป็น 3 ชั่วโมง 2 ชั่วโมง หรือว่า เป็นระยะเวลาสั้นเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับเรา จะสามารถทรงอารมณ์ฉานตรงนั้นได้มากแค่ไหน

ทำเช่นนี้แบบนี้ละ.. **พระยารธรรมเอย..** กรรมฐานกองที่ 37 การทรงอารมณ์ไว้กับอากาศ และเข้าไปสู่อากาศให้ได้ และไปทรงอารมณ์อยู่ในนั้น

ทำอย่างนี้ละ ลองทำดู ลองพากันฝึกฝนดูนะลูก

ถ้าตั้งใจจริง ความพยายามมีจริง ไม่ยึดติดในกายหยาบนี้

ไม่ต้องยึดในสิ่งต่างๆ ทั้งหลายเอาไว้

ปล่อยกาย ปล่อยจิต ปล่อยใจ ปล่อยความคิด ปล่อยให้มันหลุดเข้าไป โดยไม่ต้องกลัวอะไร ก็จะสามารถทำได้ละ..พระยารธรรม..

พระยารธรรม : สาธุเจ้าค่ะ

กราบขอพระคุณพระพุทธองค์ที่ทรงเมตตา

วันนี้ลูกกราบขอลาก่อนนะเจ้าค่ะ แล้วไว้ลูกจะมาเฝ้าฟังธรรมใหม่เจ้าค่ะ

สาธุ

ตอนที่ 209 **อากาสนัญญาตนะ แบบที่ 2**

ในเช้าของวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานภูสวรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อพระพุทธองค์ท่านแล้ว จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าข้า วันนี้ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถามถึงกรรมฐานกองที่ 37 แบบที่ 2 นะเจ้าคะ การถืออากาศเป็นอารมณ์ เราจะทำแบบไหน ยังไงดีหรือเจ้าคะ เราจะได้เดินทางเข้าไปสู่อารมณ์ของการวางเฉย ที่ตั้งมั่นในความละเอียดของอากาศนะเจ้าคะ”

พระยารธรรมเอย.. ในสถานที่แห่งหนึ่ง อาจจะมีหลายทางที่จะเดินเข้าไปสู่ในที่นั่ง

พระยารธรรมเอย.. กรรมฐานแต่ละกองก็เหมือนกัน ย่อมมีแนวทางการประพฤติปฏิบัติของตนที่จะเข้าสู่ฌานสมาธิที่แตกต่างกัน แต่ไปถึงในทีเดียวกันได้

ฉะนั้นลูกเอ๋ย.. ในแบบที่ 2 นี้ อาจมีความแตกต่างจากในแบบที่ 1 เมื่อเรานั้นเริ่มเดินทาง เริ่มประพฤติปฏิบัติ ปรับจิต ปรับใจของเรา ให้เข้าถึงฌานสมาธิ

พระยารธรรมเอย.. ลองทำตามเสียงธรรมนี้ดูเถิด.. ลูกเอ๋ย ลูกพยายามฝึกตาม จะได้เข้าใจตาม ด้วยลูก จะได้เผยแผ่ได้ถูกต้อง คนที่ไม่เคยทำ เข้าไม่ถึง ย่อมไม่รู้ว่าจะอธิบายความรู้สึกเหล่านั้นว่ายังไง ฉะนั้น ให้ตั้งใจ

พระยารธรรมเอย.. ลองนั่งขัดสมาธิ หลับตา ทำจิตของลูกนั้น ให้เบา ให้นิ่ง ให้อยู่กับกาย ระลึกไว้ในตัวของเรา ตัวของเรานี้ มีกายหยาบ มีความรู้สึกนึกคิด มีความสับสนวุ่นวายมากมาย

แต่ในความเป็นจริงแล้ว สิ่งที่มีอยู่ทั้งหลายเหล่านี้ มันเป็นเพียงแค่สิ่งสมมุติเท่านั้น ร่างกาย ที่เรียกว่าเรา ที่สมมุติขึ้นมาเป็นเรานี้ แต่ก่อนโน้น ก็ไม่มี และที่มันก่อเกิดขึ้น แล้วมีขึ้นมา ก็เป็นเหตุมาจากผลของกรรม กรรมของเราเองส่งผลให้เราเกิดมาเป็นมนุษย์ ซึ่งมีทั้งกรรมดีบ้าง กรรมไม่ดีบ้าง เราเลยได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ในภูมิของมนุษย์ ที่ก็มีทั้งสิ่งที่ดี และไม่ดียังซ่อนอยู่ในกายนี้

กายนี้ พ่อแม่ตั้งชื่อสมมุติว่า ชื่อนั้น ชื่อนี้ แต่ในความเป็นจริง กายนี้เมื่อก่อนไม่มีชื่อ กายนี้ไม่มีสมมุติขึ้นมา ทุกสิ่งและทุกอย่าง แคเป็นไปตามเหตุของกรรม ที่ส่งผลมาเท่านั้น เมื่อหมดกรรม หรือว่าหมดรอบกรรม ของการครองกายเป็นมนุษย์ กายนี้ก็จะดับสูญสลายไป ไม่ว่าจะอายุเท่าไร จะเป็นใครก็ตาม ถ้าหมดเวลาแล้ว มันก็จะสลายไป โดยที่ไม่มีใครยับยั้งมันได้เลย

ฉะนั้น.. กายนี้มาจากเหตุของกรรมส่งผลมา หมดรอบกรรมของการเป็นมนุษย์ ก็เสื่อมไป ทุกสิ่งและทุกอย่าง ไม่มีอยู่จริง รูปและนาม ที่มีรูปลักษณะว่าอย่างนี้ นามว่าอย่างนั้น ทำยที่สุดแล้วก็คือ ไม่มี ทุกอย่าง อยู่บนความว่างเปล่า คือความจริง เมื่อก่อนว่างตอนนี้สมมุติมี อีกหน่อยก็จะว่างไป

ฉะนั้น.. เรื่อยามัวหลงยึดตัว ยึดตน กับตัว กับตน ที่มีอยู่นี้เลย กายก็จะว่าง เมื่อไม่ยึดติดในกายแล้ว กายก็ไม่มีอยู่จริง สิ่งต่างๆทั้งหลายที่เป็นความนึกคิด เป็นความจำ จำเรื่องดี เรื่องไม่ดี เรื่องอดีต เรื่องอนาคต ห่วงคนนั้น ห่วงคนนี้ ความรู้สึกเหล่านี้ก็ไม่มีเหมือนกัน

กายว่าง จิตก็ว่าง ความรู้สึกกว้างๆ เหมือนไม่มีตัวมีตน

เราอยู่กับความว่างเปล่า โลง โปรง เบา สบาย

พื้นที่เรานั่งอยู่ ก็เหมือนจะโล่งไปหมด

สถานที่ๆ เรานั่งอยู่ ก็เหมือนนั่งอยู่กลางอากาศ ตัวเบาลอย

ที่นี่ เราก็จับเอาความโล่ง ความว่าง ความไม่มีนั้นละนะเป็นอารมณ์ อารมณ์ก็คือความรู้สึก ที่

เรามีความรู้สึกว่ามันโล่ง ว่าง เบาสบาย

เราก็อยู่กับอารมณ์ของความว่าง ความโล่ง ความเบาสบายนั้น จนเราเริ่มเกิดสภาวะธรรม ที่เห็น เห็นได้โดยความรู้สึก โดยจิต เห็นแสงระยิบระยับสว่าง อย่างละเอียดอ่อนค่อยๆ เกิดขึ้นในความว่าง

อารมณ์เช่นนั้น เท่ากับว่าเราสามารถ เข้าไปสู่ความละเอียดของอากาศได้มากเพิ่มขึ้น แสงสีขาวระยิบระยับ เล็กมาก ละเอียดมาก แสงที่ระยิบระยับ และความสว่าง มันนุ่ม นิม เบา และมันมีความละเอียด ยิ่งกว่าเม็ดทรายอีก

เราค่อยๆ เข้าไปสัมผัสในความเย็น ความเย็นนั้นทะลุกาย ทะลุสิ่งที่สมมุติว่ามีหรือไม่มี มันรวมกันไปหมด เหลือแต่ความเย็น และแสงที่ระยิบระยับ เราก็เข้าไป อยู่ใน

อารมณ์ของพลังที่เป็นพลังของอากาศ อากาศที่ว่างเปล่า ที่ๆโล่ง โปร่ง นั่นคืออากาศ
เราก็รวมพลังแสงขาวๆ เหล่านั้น จนสว่างเป็นกลุ่มก้อนที่ใหญ่ขึ้นๆ

ตอนนี้ตัวของเราไม่มี เหลือแต่ความรู้สึก ที่เห็นแสงสว่าง คล้ายคลึงกันกับว่าตัว
เราเป็นแค่แสงสว่างก้อนนั้น แล้วก็สว่างเรื่อยๆ เรื่อยๆ จนมองเห็นชัดเจนในความละเอียด
ของชั้นอากาศ มันมีเป็นชั้นเป็นเกลียวคลื่น ของอากาศ คล้ายคลึงกันกับหมู่เมฆ แต่มัน
ละเอียดมาก ละเอียดแบบที่ว่า ถ้ามองด้วยตาเปล่า จะไม่มีทางเห็นเลย

สภาวะจิตของเรา เข้าสู่ความละเอียดยิ่งนัก เข้าไปอยู่ในความนุ่มนวล ที่ที่เราไปตั้ง
จิตเอาไว้ มันก็เป็นแค่แสงสว่าง เล็กๆ และดูเหมือนจะมีพื้น พื้นที่เกิดมาจากอากาศ เป็น
แก้วใส แต่เกิดมาจากพลังงานของอากาศ

เราอาจจะนอน เอาความรู้สึกเหมือนนอนเล่น อยู่บนพื้นอากาศนั้น พื้นอากาศ
นั้นสว่างขึ้น มารัดคลุมเรา เป็นวงกลม แสงสว่างจากจิตที่สว่าง ดันออกสู่พลังงานของอากาศ
ที่รวมตัวกันมา เป็นดวงกลมๆ เป็นวงกลมเล็กที่คลุมจิต

เราอธิษฐานให้มันใหญ่ขึ้นๆ มันก็จะใหญ่ขึ้นๆ จนเราเห็นแสงสว่างที่เล็กๆ ที่เป็น
แสงสว่างที่เป็นจุดศูนย์รวมของจิตเรา เห็นกลายเป็นกายที่ใหญ่ขึ้นๆ จนเห็นชัดเจน ใน
ความละเอียดของแสงสว่างที่รวมกัน แล้วสมมุติว่าเป็นจิตของเรา มันเป็นดวงอากาศกลมๆ
เล็กๆ ใสๆ หลายๆ ดวง มารวมกันต่อตัวกัน เป็นรูปลักษณะรูปร่าง คล้ายกับคน คล้ายกับ
ร่างกายของเรา แต่ว่ามันเป็นฟองอากาศ เป็นดวงกลมๆ เล็กๆ สว่างใส นุ่มนวล เบาสบาย
ปราศจากความทุกข์ทั้งปวง ปราศจากอึดตาตัวตน ปราศจากทุกสิ่งทุกอย่างที่มันหนักมัน
เหนียว

กายของเราสว่างขึ้น กายที่จิตไปทรงอยู่ แล้วก่อเกิดคลุมจิต นะลูก สว่าง และ
สว่างน้อมอยู่ ท่ามกลางดวงอากาศที่ใหญ่ ความรู้สึกคล้ายคลึงกันกับว่า โลกใบกลมๆ ใบนี้
ทั้งใบ มีแต่เพียงเราเพียงผู้เดียวเท่านั้น และเราก็ นั่งอยู่ ในโลกกลมๆ ใบนี้

ซึ่งเรามีรูปร่างคือ แสงสว่าง มีดวงกลมๆที่เป็นฟองของอากาศที่สว่าง รวมตัวกัน
ระยิบระยับ เป็นเรา เรานั่งอยู่คนเดียวในโลกใบนี้ ความโล่ง กว้าง สว่างใส ปรากฏชัดเจน

เราอธิษฐานเล็ก อธิษฐานขยายใหญ่ อธิษฐานให้กว้าง หรือว่าดวงกลมๆ ที่คลุม
กายเรา เข้ามารวมกับตัวของเราก็ได้

อธิษฐานให้เราแตก ให้แยกเป็นแสงระยิบระยับเล็กๆ ฟองฝอยเล็กๆ มาก เข้าสู่
อากาศไปผสมผสานกับอากาศ แล้วก็สลาย สลายไป แม้แต่ความรู้สึกอยู่ในอากาศที่โล่ง

ไม่มีอะไรอีกต่อไปแล้วค่อยๆ วางจิต วางเฉย เหมือนปล่อยให้ตนนั้นดับไป หลับไปกับ
อารมณ์ความรู้สึกตรงนี้ ทรงฌาน ไว้เช่นนี้ ทรงฌานไปนาน เท่าที่เราพอจะทำได้ ทำแบบ
นี้แหละลูก

เราพิจารณาความว่างเปล่า

การสมมุติมีร่างกาย

ถอดถอนความวุ่นวายเกี่ยวกับร่างกายทิ้งเสีย

ให้เรา ไม่ยึดในกาย ลูก ไม่สับสนวุ่นวายกับสิ่งทั้งหลาย

ให้จิตเจอความว่าง จับความว่างนั้นเป็นอารมณ์ ซึ่งความว่างโล่งอย่างหาที่สิ้นสุด
มิได้ ก็คืออากาศ เอาอากาศเป็นอารมณ์จนควบคุมให้เป็นไปตามพลังแห่งจิตของเราได้
เมื่อพลังเหล่านี้พาให้เราเข้าสู่เส้นชัย คือ เข้าสู่พลังความละเอียดของอากาศ เราก็ทิ้งทั้ง
ความรู้สึกไป ให้ดับไปเช่นนี้ล่ะ

พระยารธรรมเอย.. ถือเป็นการเข้าสู่ฌาน ในกรรมฐานกองที่ 37 การเอาอากาศ
เป็นอารมณ์ ควบคุมให้เล็ก ให้ใหญ่ และหาความว่างโล่ง ความกว้างอย่างหาที่ประมาณ
มิได้เลยว่ากว้างแค่ไหนแล้วทรงอารมณ์นั้นไว้ ดับความรู้สึกต่างๆให้เข้าสู่อารมณ์ของการ
วางเฉย ทำเช่นนี้ล่ะ..พระยารธรรม ..ในแบบที่ 2 ลูก

พระยารธรรม : สาธุเจ้าค่ะ

กราบขอบพระคุณพระพุทธองค์ที่ทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ให้ลูกได้ฟังเจ้าค่ะ

สาธุ

ตอนที่ 210 **อากาสนัญญาตนะ แบบที่ 3**

ในเช้าของวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานกุสววรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อพระพุทธองค์ท่านแล้ว จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าข้า วันนี้ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถามถึงกรรมฐานกองที่ 37 แบบที่ 3 นะเจ้าคะ สามารถที่จะข่มจิตของตนให้ทรงอารมณ์อยู่ในความละเอียดของอากาศ นะเจ้าคะในแบบที่ 3 นี้ เราจะต้องทำแบบไหน ยังไงหรือเจ้าคะ ขอพระพุทธองค์โปรดทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ด้วยเจ้าคะ”

พระยารธรรมเอย.. จงตั้งใจภาวนาตามเถิดนะ นั่งหลับตาลง ค่อยๆ พิจารณาตามปล่อยจิต ปล่อยใจตามเสียงธรรมนี้ คลายสิ่งที่มัน ไม่จำเป็นทั้งหลาย ทิ้งไป พยายามฝึกตน ให้เป็นคนที่ยกแยะได้ มีสติระลึกไว้ในสิ่งที่ตนนั้นกำลังจะทำ ฝึกให้ตนแยกแยะได้อย่างชัดเจน ลูกก็จะไม่เอาสิ่งวุ่นๆ ทั้งหลายมาปนกัน ลูกจะได้เข้าถึงในสิ่งที่ตนจะทำ

พระยารธรรมเอย.. ในแบบที่ 3 ของกรรมฐานกองที่ 37 คือ การเพ่งอากาศ แล้วก็ น้อมเอาพลัง ที่สามารถเข้าสู่มาน 4 ของอากาศนั้น มาทรงอารมณ์นั้น แล้ววางอุเบกขา วางเฉย ให้ลองทำอย่างนี้นะ

หายใจเข้า ผ่อนคลายจิตใจให้ว่าง

หายใจออก ดูความว่างนะลูกนะ

หายใจเข้า ว่าง หายใจออก ก็ดูความว่าง

หายใจเข้า ว่าง หายใจออก ก็ดูความว่าง

ทำอยู่อย่างนี้ละ ทำไปเรื่อยๆ จนกว่าลูกนั้น จะมีความรู้สึกเหมือนในกายก็ว่าง ข้างนอกก็ว่าง รู้สึกถึงความโล่ง ความว่าง และความโล่งว่างนั้น ก็จะค่อยๆ ขยายใหญ่ขึ้นๆ คือขยาย ขยายวงกว้างขึ้นเรื่อยๆ ค่อยๆ ทำไป ว่าง

สุดลมหายใจเข้าก็ว่าง ปล่อยลมหายใจออกก็ว่าง ทำแบบนี้

จับอารมณ์ความว่างเอาไว้ ทำไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ

จนเรามีความรู้สึกเหมือนอยู่ท่ามกลางความว่างเปล่า
พื้นไม่มี สิ่งรอบข้างไม่มี
ตัวของเราไม่มี เบา ว่าง โโล่ง จนอากาศสามารถผ่านตัวของเรา
จากซ้าย ไปขวา จากขวา มาซ้าย
จากข้างหน้า ไปข้างหลัง จากข้างหลัง ไปข้างหน้า
จากด้านบน ลงมาด้านล่าง จากด้านล่าง ขึ้นสู่ด้านบน
คือพลังงานของอากาศ ของความว่างนั้น สามารถทะลุกายเรา ในทุกทิศทุกที่ของ
ร่างกายรู้สึกลมวิ่งผ่านหูได้ วิ่งผ่านตาได้

เราก็มองเอาความรู้สึกจับอยู่กับความว่าง ว่าง
ยังคงอยู่กับอารมณ์นั้นไป ว่างไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ
จนเกิดแสงสว่าง ที่สว่างไสวในความรู้สึก
จนเรารู้สึกว่ามีแสงสว่าง ที่สว่างเจิดจ้า เกิดขึ้น มีอยู่ในตัวเรา
เราก็มองดูความว่างนั้นไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ
เมื่อแสงสว่างเกิดขึ้น มีอยู่ในตัวเรา คือความรู้สึกที่เป็นเรานั้น สว่างไสว นั้นเป็น
นิमितแห่งการ บอกกับเราว่า เราสามารถรวมจิตของเราให้เป็นอันหนึ่งอันเดียว ไม่ข้องเกี่ยว
กับกิเลสตัณหา ความยึดมั่นถือมั่นต่างๆ ทั้งหลาย

จนความสว่างของจิต จนพลังของจิตนั้นสว่าง เราก็มองดูความกว้าง ความว่าง
ของอากาศ ของความกว้างขวาง ในความว่างนั้นได้ ยังคงดูอากาศนั้นไปเรื่อยๆ

ตัวของเราเป็นแสงสีขาวๆ สว่าง อาจจะเป็นรูปลักษณ์คล้ายกับรูปร่างกาย
ที่เป็นกายแก้ว ที่นั่งขัดสมาธิอยู่ แล้วก็มีแสงสว่างแวววาว ออกจากรูปร่างนั้น

เรายังคงเอาความรู้สึกของเราอยู่กับความว่าง กายที่สว่าง อยู่ท่ามกลางความว่าง
แต่ความว่างเหล่านั้น อาจจะมีรูปร่างเหมือนว่ามีมืด มันไม่สว่าง สว่างแต่เฉพาะแค่ว่าที่กาย

เรารู้สึกเหมือนตัวของเรา ลอยๆ ลอยไป ลอยมา อยู่กลางความว่างเปล่า ที่ทาง
ด้านหน้านั้นมืด

เราก็มองอยู่กับความรู้สึกของการดูความว่าง มีสติระลึกอยู่ อยู่กับความว่างเสมอ
ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ จนเราเห็นแสงสว่างที่เกิดขึ้นนั้น ชัดเจน เหมือนคล้ายคลึงกันกับว่า
เราเข้าไปพิจารณาความสว่าง ในดวงไฟดวงหนึ่ง เหมือนเราเข้าไปสัมผัสกับความสว่างนั้น
อย่างใกล้ชิด แต่แสงสว่างนั้นมันเย็น สบาย กลิ่นไอหอม นุ่ม นิ่ม ความสว่างนั้นช่างบริสุทธิ์

ยิ่งนัก ยิ่งกว่าสิ่งใดๆ

เราอาจจะมีความรู้สึกคล้ายกับว่า กลุ่มก้อนพลังงานสีขาวนั้น เหมือนวิมานแก้ว หลังหนึ่ง ที่ลอยอยู่กลางอากาศ ลอยอยู่ในความว่างเปล่า และวิมานแก้วนั้นก็แวววาว สว่างไสว

ความรู้สึกที่เป็นตัวเป็นตน ของเรา ก็เหลือเพียงแค่ว่า ที่เป็นเงาของแก้วใสๆ อยู่ในบ้านหลังนั้น เราก็เพียงขอน้อมพลังที่ สว่างไสวจากพื้นผนังของบ้านที่เราอยู่ ของวิมานแก้วที่เราอยู่ น้อมพลังเข้าสู่ร่างกาย ที่เป็นโครงสร้างแก้ว ที่เรานั้นอยู่เหลือเพียง แค่ความรู้สึก ว่านั่นคือตัวของเรา

เราก็น้อมพลังตรงนี้ ไปเรื่อยๆ จนกว่าเราจะเห็นว่า สีที่เรามองดูสว่างนั้น มันเปลี่ยนสีได้ เป็นสีทองนวลๆ เป็นสีฟ้า เปลี่ยนแปลง เป็นสีนั้นบ้าง สีนี้บ้าง แล้วก็กลับ กลายมาเป็นดวงแก้วใสๆ มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับดอกบัว ดอกบัวที่ยังไม่บาน ที่ยัง ตุ่มอยู่ แต่เป็นดอกบัวแก้ว ที่ใส และคลุมเราเอาไว้ในนั้น

เราที่เป็นเรา ก็เหลือเพียงแค่ความรู้สึกว่านั่นคือเรา เป็นโครงสร้างร่างกายของเด็ก ตัวน้อยๆ บริสุทธิ์ แล้วก็มียอดแก้วแก้วห่อหุ้มเราเอาไว้ เราารู้สึกเหมือนค่อยๆ ลอยไป อยู่กลางอากาศ ค่อยๆ ล่องลอยไป

ที่นี้อาจจะรู้สึก เย็นเยือก คล้ายคลึงกันกับที่เราผ่านละอองของหมอกเหมย ที่เป็นพลังแห่งความชุ่มเย็น และเป็นอากาศที่ละเอียดเล็กมาก เหมือนเวลาที่เราเดินผ่าน หมอกเหมยอย่างนั้นละนะ

เราอาจจะรู้สึกว่า เราผ่านความหนาวเย็นตรงนั้นไป ล่องลอยไป อย่างไม่มีทิศทาง ที่นี้ เราก็ไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ ล่องลอยไปอยู่ในอากาศ ตัวเล็กนิดเดียว ดอกบัวก็เล็กนิดเดียว

ความรู้สึกของเรานั้น เหมือนตัวเราเล็กมาก เล็กลงๆ จนหายไป แล้วเราก็เหลือ ความรู้สึกใหม่ คือเราตัวใหญ่มาก ตัวใหญ่เท่ากับภูเขา แต่ว่าตัวที่ว่าเป็นเรานั้น มันเป็น เพียงแค่รูปลักษณ์ ให้เราเห็นเป็นโครงสร้างว่า รูปลักษณ์นี้ คือกายสมมุติ คือกาย

แต่รูปลักษณ์นั้นก็มิแต่อากาศผ่านไปมา คือเหลือแค่ความรู้สึก แต่ความรู้สึกของ เรานั้น รู้สึกว่าเรากว้างใหญ่โตมาก แต่ในความเป็นจริง ลมทั้งหลาย อากาศ ความเย็นจาก ภายนอก ความโล่งความว่างเปล่า มันก็วิ่งผ่านตัวเราได้อยู่ดี

ที่นี้ เราค่อยๆ ดู การวิ่งผ่านของอากาศ ที่มันวิ่งผ่านกายใหญ่ๆ ที่เป็นรูปลักษณ์
ของกาย ที่สมมุติว่าเป็นเรา วิ่งผ่านไปผ่านมา จนรูปลักษณ์ที่ว่าเป็นกายของเรานั้น

เดี๋ยวก็รู้สึกว่ามันเล็กนิดเดียว

เดี๋ยวก็รู้สึกว่ามันขยายใหญ่ขึ้น

เล็กลง ใหญ่ขึ้น เล็กลง ใหญ่ขึ้น

อาจจะเห็นเป็นคลื่นพลังขาวๆ เหมือนก้อนเมฆสักก้อนหนึ่ง ที่เป็นเกลียวคลื่นสี
ขาว และยาว ซึ่งเป็นพลังงานของอากาศ ที่อัดแน่นอยู่ในความรู้สึกของเรา

เราก็ดูความรู้สึกนั้นไปเรื่อยๆ จนเกิดการแตก ก็คือความรู้สึกที่เรานึกว่าเป็นเรา
นั้น แตกโพละ เรานั้นก็รวมเข้าไปอยู่กับความละเอียดของอากาศ เป็นแสงเล็กๆ ละเอียด
ละเอียดรวมเข้าไป เข้าไปอยู่ในความโล่ง ความว่าง ความไม่มี เราเลยวางอารมณ์ความรู้สึก
ที่ตามเขามา ที่มีเขาอยู่ วางเฉยกับมัน มีกับไม่มี เสมอเหมือนกัน ไม่สนใจว่า มีหรือไม่มี
วางเฉยทิ้งมันไป ทุกความรู้สึก ทำเช่นนี้ล่ะ

พระยารธรรมเอย.. ให้เรากำหนดความว่าง ความว่าง ก็คืออากาศ

กำหนดให้ว่างขึ้นเรื่อยๆ จนเราเห็น เกิดแสงสว่างในความว่างนั้น

แล้วก็น้อมพลัง รวมพลังของการเพ่งอากาศให้ได้มากๆ จนเราเข้าสู่ฌานที่ลึก

สามารถสลายความรู้สึกทุกอย่าง ทั้งทุกอย่างให้ดับ ให้จบไป

วางเฉยกับมันไป

ทำเช่นนี้แหละ **พระยารธรรม..** คือแบบที่ 3 ของกรรมฐานกองที่ 37 ลองนำไป
ประพฤติปฏิบัติดูนะลูก ลูกนั้นก็เข้าใจหากทำตามได้แล้ว

พระยารธรรม : สาธุเจ้าค่ะ

กราบขอบพระคุณพระพุทธองค์ที่ทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ให้ลูก ได้ฟังพิจารณาตาม
ลูกจะน้อมไปประพฤติปฏิบัติตามเจ้าค่ะ

สาธุ

ตอนที่ 211 **วิญญาณัญญาตนะแบบที่ 1**

ในเช้าวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานกุสววรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อพระพุทธองค์ท่านแล้ว จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าขา.. วันนี้ ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถามถึง กรรมฐานกองที่ 38 ได้บัญญัติเอาไว้ว่า ให้กำหนดวิญญาณหาที่สุตมิได้ ทั้งอากาศและรูปทั้งหมดต้องการจิตเท่านั้น จนจิตเป็นอุเบกขาอารมณ์ได้บัญญัติไว้แบบนี้ นะเจ้าคะ ขอพระพุทธองค์โปรดทรงแสดงธรรมนี้ให้ลูกได้ทำความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้องด้วยเถิด พระพุทธเจ้าคะ”

พระยารธรรมเอย.. ถ้าอย่างนั้นก็จงตั้งใจฟังคำอธิบายให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงค่อยทำ ลูกจะได้ไม่มีงง

พระยารธรรมเอย.. กรรมฐานกองนี้ ก็คือการต่อยอดในระดับฌานของกองที่ 37 ที่จับอากาศเป็นอารมณ์จนเข้าถึงฌาน 4 หรือว่าสามารถกำหนดความรู้ของเราให้อากาศนั้นกว้างกว้างมาก หรือว่ากำหนดให้เล็กก็ได้ คือ เรายังมีความรู้รู้อย่างหาที่สุตมิได้ เรายังมีความรู้รู้อากาศนั้น กว้างไปไกล อย่างหาที่สุตมิได้

เราไปต่อยอดอารมณ์ตรงนี้ละ..**พระยารธรรม..** แล้วให้เราทิ้งอากาศ ก็คือ ค่อยๆ สลายแต่สิ่งที่เรามีอยู่ เป็นอยู่ รู้สึกว่ามันมีอยู่ เหล่านั้นทิ้งไปให้หมด จะเหลือแต่ดวงจิตที่สว่างไสว แล้วก็วางเฉยกับสิ่งนั้น

พระยารธรรมเอย.. ซึ่งเป็นกรรมฐานที่ละเอียดอ่อน เป็นสภาวะธรรมที่สูง หากดวงจิตที่ยังปฏิบัติไม่ได้ไม่ถึง ก็จะไม่สามารถทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ได้ ลูก

ฉะนั้น.. ก็ให้พากันทำความเข้าใจ ตามที่ได้ยินได้ฟังผ่านๆ ไปก่อน แล้วก็ค่อยนำไปประพฤติปฏิบัติตาม ก็จะมีแจ้ง เข้าใจตามความเป็นจริง

เอาละนะ พระยารธรรม.. เมื่อเข้าใจแล้ว ก็ลองทำตามนี้ดูก็แล้วกันนะ

พระยารธรรมเอย.. นั่งลงขัดสมาธิ หลับตาเบาๆ

หายใจเข้า -ว่าง
หายใจออก -ว่าง
ผ่อนคลายความยึดติด ความกังวลต่างๆในกาย ทิ้งไป
ความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ทิ้งไป
ให้กายก็ว่าง ให้จิตก็ว่าง
ว่าง อยู่ในอากาศที่ว่างโล่งโปร่งเบา สบาย
เราก็น้อมพลังตรงนั้นไปเรื่อยๆ
น้อมไปเรื่อยๆในความว่างโล่งเหล่านั้นนะ
น้อมไป เราจะรับรู้ทุกขั้นตอน ที่เราทำ และเป็นอยู่ อยู่เสมอ
น้อมพลัง พลังที่เย็น ความว่าง ความโล่ง ที่มันโล่ง ความโล่ง ความว่าง มันเกิด
วงกว้างขึ้นๆ กว้างไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ
เราเริ่มเห็นแสงสว่าง ปรากฏขึ้นในความรู้สึกสว่างไสว แต่เราก็ไม่ได้ไปสนใจใน
ความสว่างเหล่านั้น
เราก็สักว่ารู้ สักว่าเห็น ตามรู้ตามเห็น ไปเฉยๆ นี่ละ จนวนงของอากาศ กว้างออกไป
ไปเรื่อยๆ แสงสว่าง ก็ชัดเจนขึ้นเรื่อยๆ
เราก็ยังคงหายใจเข้า หายใจออกอยู่กับพลังที่เย็น อยู่กับความกว้าง ความว่าง
เบาตัว ลอยคล้ายคลึงกันกับว่าลอยอยู่กลางอากาศ เราก็ยังคงทรง ความรู้สึกอารมณ์นี้
เอาไว้
นั่งอยู่กับอากาศที่กว้าง เบาสบาย ลอยความรู้สึกของเรา กว้างออกไปกว้างไกล
สุดลูกหูลูกตา จิตของเราสว่างไสว ดุจดังดอกบัวแก้ว สว่างแวววาว
วิญญาน คือ ความรู้สึกต่างๆ วิญญานนั้น เป็นเงา เป็นแก้วใส เป็นเกลียวคลื่น
กว้างออกไปๆ
เราแยกจิตเรา ออกจากความรู้สึก อย่างชัดเจน
จิตเราใสเป็นแก้ว เหมือนดอกบัวตูมที่สว่างไสว
ความรู้สึก การรับรู้ วิญญาน กว้างออกไป เหมือนคล้ายคลึงกันกับว่า เรามีอยู่
สองคน คนหนึ่งนั่งนิ่งๆ อยู่ในดอกบัวแก้ว คนหนึ่งเป็นคลื่น ลาดตระเวนออกไปกว้างไกล
เห็นทั้งแสงสว่าง ทั้งคลื่นแห่งความรู้สึกรับรู้ กว้างออกไป กว้างออกไป ไกลสุด
ลูกหูลูกตาไป ในที่นั้น ที่นี้ ก็เห็นแต่ความว่าง ความโล่ง จนเราแบ่งแยกได้ชัดเจน ว่า นี่คือ

ดวงจิตอันสดใสบริสุทธิ์ ปราศจากกิเลส ตัณหาต่างๆ

นั่นคือ ความรู้สึก ที่เรารับรู้ รับรู้ได้ว่ามันเป็นเช่นนั้นเช่นนั้น สุข ทุกข์ต่างๆ จิตที่มั่นคง ย่อมปรุงแต่งบอกความรู้สึก เชื่อมต่อความรู้ ให้เรารับรู้ว่าเป็นเช่นนั้นเช่นนั้น ตอนที่นี้ทำให้เรารู้สึก ถึงความว่าง ความโล่ง ความที่มันกว้างมันไกล สุดลูกหูลูกตา

แต่ดวงจิตของเราที่แท้จริง ก็คือดวงจิตที่บริสุทธิ์ สว่างที่ตั้งวางอยู่ตรงนี้

ความรู้สึกเป็นเงา เป็นสิ่งที่เคลือบจิตเอาไว้ ให้เราดูเหมือนว่ามีสิ่งนั้นสิ่งนี้ ความรู้สึกรับรู้เหล่านี้ เราจะวาง ตัดมันทิ้งไปเสีย เราจะไมื่อยอมเอามัน มารวมกับดวงจิต ที่สว่างใส่นี้

ที่นี่ เราก็ค่อยๆ วาง อากาศที่มันกว้างไกลยิ่งนัก

ความรู้สึกของความกว้าง ที่มันกว้างออกไปมากๆ

ความรู้สึกที่รับรู้ และสัมผัสกับอารมณ์ต่างๆ ค่อยๆ วาง และจางหายไป

คล้ายคลึงกันกับว่า เรามีเพื่อนกันสองคน

คนหนึ่งก็คือ ดวงจิต

อีกคนหนึ่ง คือ ความรู้สึกรับรู้ รู้ว่าสงบ รู้ว่าว่าง รู้ว่าสว่าง รู้ว่ากว้างว่าไกล รู้ว่าอากาศกว้างไกลแบบไหน

ที่นี่ เมื่อเพื่อนของเรา ส่งเรามาถึงแสงสว่างของดวงจิตแล้ว เราก็อ้าง หรือว่าสลัด บอกเพื่อนที่เป็นความรู้สึกนั้นให้เขากลับไปสลายสิ่งนั้นไป จนเหลือแต่เพียงจิตที่เป็นดอกบัวแก้ว ที่สว่างใสแล้วเราก็ค่อยๆ ปล่อยจิตนั้น

ไม่ยึดถือให้มันมีอัตตา

ไม่ยึดให้มันมีตัวมีตน มีที่ตั้งแห่งจิต

ค่อยๆ สลายมันไป ปล่อยมันไป จนไม่ถือในมัน จนจิตนั้นสว่าง

จนเรานั้นเห็นแสงระยิบระยับ เหลือความรู้สึกแค่นิดหนึ่ง ที่มันละเอียดมาก และเราค่อยๆ ทิ้ง ทั้งจิตทั้งความรู้สึก ไม่ยึด ไม่ถือสิ่งใดเอาไว้ ทิ้งมันไปเสียทั้งหมด จนวางเฉยเฉย กับทุกสิ่งและทุกอย่าง หายเข้าไป ใน ความไม่มี ไม่มีทั้งตัวเรา ไม่มีทั้งความรู้สึก ไม่มีทั้งดวงจิต ไม่มีอะไรทั้งหมดทั้งสิ้น เฉยนิ่งไปเลย ดับไปเลย สงบไปเลย ทำอยู่อย่างนี้ละ

เราก็จะสามารถเข้าถึงความไม่มี ความหลุดพ้นที่แท้จริง ค่อยๆ ทำแบบนี้ละ เราก็จะสามารถฝึกเข้าฌานที่สูง

ดวงจิตใดที่ไม่สามารถตัด และถอดถอนกิเลสตัณหาจากตนได้ ก็จะไม่สามารถทรง

อารมณ์ฉุนเฉียวนี้ได้เลย จะไม่สามารถเข้าถึงความละเอียดอ่อนเหล่านี้ และการที่แต่ละคน
บำเพ็ญปฏิบัติ นิ่งสมาธิ ก็อาจจะมีสิ่งที่แตกต่างกันไป อาจจะไม่ได้อีกเหมือนกันโดยทั้งหมด
ที่นี้ เราก็กทำตามสิ่งที่เราไปพบไปเจอในความรู้สึกนั้น ตามความรู้สึกตั้งแต่ที่แรก
เริ่ม

ตัดตัว ตัดตน

ตัดความคิด ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวเนื่องด้วยตน

ตัดความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ให้กายว่าง ให้จิตว่าง และเราก็ไปอาศัย อาศัยความ
ว่างคืออากาศนั้น นำพาจิตของเราให้มีพลัง จนเห็นแสงสว่าง แล้วก็มาทวนเห็นความรู้สึก
ของเราที่รู้สึก ว่ากว้าง ว่าไกล รู้สึกอย่างนั้นอย่างนี้

เราก็กค่อยมาตัดความรู้สึกเหล่านั้น ทิ้งไป ไร้ที่ทิ้ง แต่จิตที่สว่างไสว แล้วเราก็ก
ถอดถอน ไม่ยึดไม่ติดอยู่กับความสว่างใสวนั้นด้วย ให้เราสลาย ไม่มีตัวไม่มีตน ไม่มีจิต ไม่มี
ความรู้สึกนึกคิด ไม่มีอะไรทั้งหมดทั้งสิ้น แล้วก็ดับเข้าไปในฉุนเฉียวเลย

แบบนี้ละ **พระยาธรรม..** ค่อยๆ ฝึกฝนลองทำดู

ทุกสิ่งและทุกอย่าง ให้มันเป็นไป ตามความรู้สึกของเรา

เรารู้สึกแบบนี้แล้ว แบบนั้นแล้ว ก็รู้ตามมัน แล้วค่อยๆ วางทีละอย่าง ทีละอย่าง
ที่เรามี

ความรู้สึกเหล่านั้น เราก็กค่อยๆ สลัดออก สลัดออก

เราเข้าไปเจอกับเพื่อนคนที่ 1 เราก็กวางเพื่อนคนที่ 1 คือ การยึดถือในกาย

เราเข้าไปเจอเพื่อนคนที่ 2 คือ การยึดถือในจิตใจ ความว่ารุ่นทั้งหลาย เราก็กทิ้ง
เพื่อนคนนั้นไป แล้วเราก็กจะเดินทางเจอความว่าง อากาศ ความโล่ง เราก็กอยู่กับเพื่อนคน
นั้น จนเราเห็นความกว้างที่มันหาที่สิ้นสุดมิได้ และเห็นดวงจิตที่ส่องแผ้ว สว่างใส เราก็ก
ค่อยทิ้งไอ้เพื่อนที่กว้าง ที่หาที่สิ้นสุดไม่ได้ อากาศเหล่านั้นทิ้งไป

เหลือเพียงแต่จิตดวงเดียว ที่สว่างอยู่ เราก็กค่อยๆ เข้าไปสลายความมี ของจิต
ทิ้งไป ค่อยๆ วาง วางให้ว่าง จนกว่าเรานั้นจะทรงอยู่ในอารมณ์ ของการวางเฉย มีกับ
ไม่มี เสมอเหมือนกัน เราก็กจะไป ทรงจิตอยู่ตรงนั้น

อย่างนี้ละ **พระยาธรรม..** คือกรรมฐานกองที่ 38 ซึ่งก็อาจจะเป็นการต่อยอดที่มาจาก
จากกองที่ 1, 2, 3 ของกรรมฐานกองที่ 37 เราสามารถต่อยอดกันไปได้ อารมณ์สูงของ
ฉุนเฉียวเช่นนี้ ก็เพื่อให้พวกเราได้เข้าใจ ได้ลองฝึกฝนดู

แบบนี้ละ พระยารธรรม.. ลองทำดูนะลูก จะเข้าใจเข้าถึงหรือเปล่า ก็ลองฝึกดู

พระยารธรรม : สาธุเจ้าคะ

ลูกก็พอเข้าใจบ้างแล้วละเจ้าคะ แต่ว่าลูกจะลองฝึกดูว่าจะเป็นแบบไหน ขอบารมี
ของพระพุทธองค์ส่งพลังช่วยลูกทั้งหลาย ให้สามารถทำได้ด้วยนะเจ้าคะ วันนี้ กราบขอ
ลาพระองค์ก่อนเจ้าคะ

สาธุ

ตอนที่ 212 **วิญญาณัญจายตนะ แบบที่ 2**

ในเช้าวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานภูสวรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อพระพุทธองค์ท่านแล้ว จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าขา..วันนี้ ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถามถึงกรรมฐานกองที่ 38 ทั้งอากาศและรูปทั้งหมด ต้องการจิตเท่านั้น จิตเป็นอารมณ์อุเบกขาอารมณ์ ว่าไว้อย่างนี้เจ้าคะ ขอพระพุทธองค์โปรดทรงเมตตาอธิบายและนำพาลูกทำ ในแบบที่ 2 ด้วยเจ้าคะ ลูกจะได้รู้ว่า ลูกจะทำแบบไหนยังไงกันดี ในกรรมฐานกองนี้เจ้าคะ เพราะรู้สึกว่าเป็นกรรมฐานที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน ขอพระพุทธองค์โปรดทรงเมตตาด้วยเจ้าคะ”

พระยารธรรมเอย.. ให้เรานั้น ทำให้ถึงความรู้สึกเป็นอากาศที่ว่าง ที่กว้างขวาง อย่างหาที่สิ้นสุดมิได้เสียก่อน แล้วที่นี้เราค่อยๆ ทั้งอากาศ ทั้งความรู้สึกที่รู้สึกว่าง กว้าง กว้างอย่างหาที่สิ้นสุดมิได้ ทั้งสิ่งเหล่านี้ไป

ถ้าหากว่าเราเห็นรูป เห็นรูปลักษณะรูปร่างของอะไรก็ตาม รวมถึงทั้งกายของเราเอง ก็ทั้งสิ่งเหล่านี้ไปให้หมด ต้องการแต่เพียงจิตเท่านั้น

ซึ่งจิตของเรา อาจจะมีสภาวะความรู้สึกของจิตอีกทีหนึ่ง ที่ซ้อนลึกเข้าไปเหนือความรู้สึก ในการรับรู้ทางกายหยาบบ้าง กายทิพย์บ้าง ที่มันเป็นความรู้สึกของจิตเอง ที่ซ้อนลึกอยู่ข้างใน จนจิตของเราก็ตั้งมั่นอยู่เช่นนั้นอย่างนั้น โดยไม่สนใจสิ่งอื่นใดทั้งหมดทั้งสิ้น

จิตของเราก็ว่างเฉยกับทุกสิ่งและทุกอย่าง เหมือนคล้ายคลึงกันกับตอนที่เราทำสมาธิจนอ่อนคลาย จนจิตไม่เอาอะไรแล้วกลับไป อย่างนั้นละ พระยารธรรม..คล้ายคลึงกัน

ฉะนั้น.. จึงแปลว่าเราต้องทำยังไงก็ได้ ให้เราเข้าถึงความรู้สึกของความรู้สึกรับรู้ได้ว่าตอนนี้ ทุกสิ่งทุกอย่าง โลง ว่าง กว้าง อากาศนี้กว้างไกลยิ่งนัก กว้างอย่างหาที่สิ้นสุดมิได้เลย ความรู้สึกของเรา จะวิ่งไปทางด้านบน วิ่งทะลุอากาศขึ้นไปหลายๆ ชั้น ก็ยังคง

เป็นความว่าง ความโล่ง ความเบาสบาย เหมือนคล้ายคลึงกันกับว่าจิตของเราเป็นผู้ที่มีความชุกชอนอยู่ในตัว วิ่งไปทางนั้นที่วิ่งไปทางนี้ที่ ดูความรู้สึก ก็ยังคงเห็นแต่ความโล่ง ความว่าง

อย่างนั้นละ **พระยาธรรม..** เราต้องทำให้จนถึงจุดตรงนี้ก่อน แล้วเราจึงจะเข้าใจขั้นตอนต่อไป ว่าเป็นแบบไหน ยังไง

เอาละนะ **พระยาธรรม..** ทีนี้ก็พอเข้าใจบ้างแล้วเป็นขั้นต้น เราลองมาทำดู ลองทำดูให้อย่างน้อย ก็ได้เข้าไปรู้ เข้าไปสัมผัส ฟังให้เข้าใจเอาไว้ก่อน ทีนี้ถ้าหากว่าฝึกทำบ่อยๆ ก็จะสามารถทำได้ลูก

พระยาธรรมเอย.. นั่งหลับตาลง ผ่อนคลายจิตใจ ผ่อนคลายร่างกาย แล้วก็โยกเอาความรู้สึกนึกคิดของเรา นึกขึ้นไปหาท้องฟ้า มองดูท้องฟ้า ที่กว้าง ที่โล่ง ที่เบาที่สบาย สดุดมหายใจ ดึงเอาอากาศ ดึงเอาความรู้สึกที่ว่างที่โล่ง ที่อยู่บนท้องฟ้า นั้น ค่อยๆ เคลื่อนลงมา เคลื่อนลงมา พลังจากความว่างความโล่ง จากอากาศบนท้องฟ้า ค่อยๆ เคลื่อนลงมาๆ เหมือนไถ่เราเข้าไปทุกที

เราก็ยังคงนึกถึงท้องฟ้า นึกถึงความว่างความโล่งนั้น หายใจเข้า หายใจออก ก็ยังคงตั้งจิตอยู่กับความโล่ง ความว่างนั้น

ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ จนเรารู้สึกว่าความโล่งความว่าง ไถ่ตัวเราเข้ามา ไถ่ตัวเราจนคลุมเย็น ลงมา ที่ศีรษะบ้าง ที่ฝ่ามือบ้าง เคลือบลงมาที่กายของเราบ้าง และคลื่นพลังแห่งความว่างนั้น

วิ่งผ่านตัวเราไปทางด้านหลัง

วิ่งผ่านพื้นที่เรานั่ง

วิ่งผ่านไปเหมือนคลื่นน้ำ หรือคลื่นลมที่ลงมาจากทางด้านบน

วิ่งผ่านเคลือบตัวของเรา และผ่านไป

จนตัวของเรา รู้สึกเบา สบาย คล้ายคลึงกันกับว่านั่งอยู่บนอากาศ ตัวของเราลอยตัวอยู่ เบา และสบาย เราก็ยังคงนึกถึงความว่างเป็นอารมณ์ นึกถึงอากาศ ที่เย็น ความว่าง ความโล่ง ที่เบาสบาย

ตอนนี้เรารู้สึกสัมผัสได้ ถึงความละเอียดของชั้นอากาศต่างๆ ชั้นอากาศที่คลุมเราอยู่ เป็นชั้นอากาศที่ยังหยาบอยู่ แต่ชั้นอากาศที่เรามองเห็นอยู่ทางด้านหน้า โดยทางจิต หรือความรู้สึกของเรา รู้สึกได้ว่ามันเย็นกว่าเดิม มันสว่างระยิบระยับ เป็นแสงระออง

เล็ก ๆ

เราก็โน้มพลังเย็น ที่อยู่^{ขึ้น}ในชั้นอากาศนั้นเข้ามา ให้มันค่อยๆ เข้ามากระทบที่ฝ่ามือ กระทบที่หน้าผาก หรือศีรษะ เย็นลงไปที่มีมือทั้งสองข้าง และความละเอียดอ่อน ที่สว่างไสว ที่ชาวบริสุทธ์นั้น ก็ค่อยๆ วิ่งผ่านตัวของเรา กลืนเราไป เหมือนคล้ายคลึงกันกับว่า เรานี้ เดินทางมา จนถึงชั้นที่สองของอากาศ ของความละเอียดแห่งอากาศแล้ว

กายที่สมมุติเป็นรูปกายของเรา ก็เป็นแค่ควัน หรือว่าลม คล้ายคลึงกันกับก้อนเมฆ หรือว่าเป็นแก้ว ที่มีแสงระยิบระยับสีขาวประกายพริ้ว ทั้งรูปลักษณรูปร่างกายของเรา ที่นั่งขัดสมาธิอยู่ เป็นเช่นนั้น แล้วเราก็ยังคงมอง ความว่าง ความโล่ง ต่อไปอีก

จนเรานั้นเห็นสถานที่หนึ่ง ที่ใส เหมือนกระจก มองไปความว่างนั้น มันทะลุปรุโปร่ง คล้ายคลึงกันกับที่ที่เราอยู่นั้น เหมือนที่ที่มีก้อนเมฆ ที่ที่เรามองเห็นเข้าไปอีกชั้นหนึ่ง เหมือน ที่ที่ปราศจากก้อนเมฆ และโล่ง ว่าง ไปเลยอย่างนั้น และในความละเอียดของความโล่งว่าง มันเหมือนกับว่ามีกระจกใสอยู่ในนั้น

กระจกเหล่านั้นมันจะปรากฏตัวขึ้นมาก็ได้ มันจะไม่ปรากฏตัวก็ได้ เราก็รับพลัง จากที่ที่ว่าง ที่ที่โล่ง ที่ที่เบาบายนั้น ไปเรื่อยๆ จนอากาศที่มันว่างนั้นพลังจากตรงนั้นก็ กระทบเข้ามา ที่ที่สมมุติว่าเป็นกายของเรา ที่เป็นสีขาวประกายพริ้วอยู่ ค่อยๆ แดกออก ทีละชั้นๆ ลอกออก จนรูปลักษณรูปร่างที่เป็นกายของเรานั้น มันเป็นแก้วใสเหมือนกระจก ยิ่งเงอย่างนั้น ใส สว่างไป ไม่ได้มืดทึบเหมือนควันที่มีแสง เหมือนกลุ่มเมฆอย่างนั้นแล้ว

กายของเราเป็นแก้วใส เรามองกลับมาที่หน้าผากที่ตัวของเรา เป็นแก้วใส กายก็เป็นแก้วใส เล็บเท้า นิ้วเท้า นิ้วมือ รูปร่างกายของเราทั้งหมด เป็นแก้วใส นั่งลอยอยู่บน อากาศ

ทีนี้เราก็จะรู้สึกได้ว่า เราค่อยๆ ลอยขึ้น ลอยขึ้นไป สู่ที่ที่หนึ่งที่สูงกว่า ที่โล่ง มองกวาด ออกไปสู่ภายนอก กว้างสุดลูกหูลูกตา คล้ายคลึงกันกับว่า เราไปยืนอยู่บนยอดดอยแห่ง อากาศที่สูงที่สุด และมองกว้างไกล สุดลูกหูลูกตาออกไป ก็คือความโล่ง ความว่างแห่ง อากาศเหมือนเดิม

ทางด้านบนของศีรษะ ก็ยังมีเกลียวคลื่นแห่งอากาศ คล้ายคลึงกันกับก้อนเมฆ และ มันก็สามารถขยับ เคลื่อนออกได้เหมือนกันกับก้อนเมฆ

เมื่อมันค่อยๆ ขยับออก เราก็เห็นแต่แสงสว่าง เห็นเป็นที่ว่าง โล่ง ไปหมด บางที ก็เหมือนเห็นกระจกใส ซ่อนอยู่ในอากาศ พอดูดีๆ ก็มีแต่อากาศที่ว่าง เป็นอย่างนั้นล่ะ

เราก็อยู่กับสภาวะธรรมของอากาศเหล่านี้ ดูมันจนเห็นความกว้าง กว้างไกล กว้าง
อย่างหาที่สิ้นสุดไม่ได้ เมื่อเราเอาความรู้สึกของเรา กวาดออกไป มองหาความกว้างของ
อากาศ มันช่างกว้างไกลยิ่งนัก

ทีนี้เรา รู้แล้วว่า มันกว้าง มันโล่ง มันไกลสุดลูกหูลูกตา สุดที่จะประมาณมิได้เลย
กว้างขนาดไหน กวาดออกไปดูออกไป ยิ่งดูออกไป ยิ่งกว้างออกไป

ทีนี้เราค่อยดึงความรู้สึกของความกว้างนั้นกลับมา นิ่งอยู่ในกาย ที่เป็นกายแก้วใส
นั้น ปล่อยวางความกว้างทิ้งไป มันจะโล่ง จะโปร่ง จะกว้างแบบไหน รู้แล้วก็วางซะ

ทีนี้ สิ่งที่มีมันเป็นรูปที่เรามองเห็น อาจจะเป็นแสงสว่างระยิบระยับเหมือนกลุ่มก้อน
เมฆ หรืออาจจะเห็นแสงที่มันคล้ายกับกระจกใส ที่ซ่อนอยู่ในอากาศ เราวางสิ่งเหล่านั้นทิ้ง
ไป ไม่ต้องเห็นอะไรแล้ว และรวมความรู้สึก ที่เราไปเห็นความกว้างบ้าง เห็นความสว่าง
เห็นว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ สภาวะธรรมต่างๆ ทั้งหลายที่มีมันเกิดขึ้น ในจิต ในความรู้สึก
ทิ้งไปให้หมด เหลือแต่ความนิ่งๆ อยู่ในจิต

ความรู้สึกเหลือเพียงแค่สิ่งเดียวเท่านั้นคือความนิ่ง นิ่งอยู่กับความสงบในจิตนั้น
ละ นิ่งไปเรื่อยๆ นิ่งอยู่กับความว่าง ความไม่มี ไม่มีอากาศ ไม่มีความรู้สึก ไม่มีสิ่งที่เห็น ไม่มี
อะไรทั้งหมดทั้งสิ้น

นิ่ง วางจิตนั้นให้นิ่งเฉย เหมือนคนที่กำลังจะหลับ ที่ไม่เอาอะไรแล้ว คล้ายคลึงกัน
กับคนที่คุยเรื่องนั้นเรื่องนี้ คุยไปคุยมา กล่อมจิตของเรา จนเข้าสู่สภาวะของความนิ่ง ของ
การจะหลับแล้ว เราก็เลยไม่ยึดเอาทั้งรูป ทั้งเสียง ทั้งความรู้สึก ไม่ยึดเอาอะไร วาง หลับ
ดับไปในความรู้สึก ทำเช่นนี้ละ

พระยาธรรมเอย.. ทำเช่นนี้ถือว่าเป็นการทำตาม ธรรมเนียม แบบที่2 และทุกคน
ก็ไม่จำเป็นต้องยึดเฉพาะแบบนี้ก็ได้ คือ เราตั้งมั่น ตั้งจิต ตั้งใจ ทำไป แล้วระลึกรู้ตามสภาวะ
ธรรมของเรา ที่มันเป็นไป หรือ จะเอาแบบนี้เป็นแนวทาง เป็นแบบอย่างก่อน

ค่อยๆ ฝึก ค่อยๆ ทำไปนะ **พระยาธรรม..** ดังที่ได้กล่าวได้บอกไป คือ แนวทาง
ของการทำเท่านั้น แต่ไม่ได้แปลว่าถ้าลูกนั้นเกิดสภาวะธรรมอื่น ที่ต่างจากที่พูดนี้นิดหน่อย
แล้วจะไม่ถูกต้อง

ดูอารมณ์ของจิตไปเถิด ทำให้มันเห็นความกว้างของอากาศ อย่างชัดเจน และ
สลายความกว้าง สลายอากาศ สลายสิ่งต่างๆ ทั้งหลายที่มีทั้งหมด ให้จิตนั้นค่อยๆ ดับ
หลับไป เท่านั้นละ **พระยาธรรม..** ก็ถือว่าทำสำเร็จแล้ว จงฝึกไปเถอะลูก ค่อยๆ พากัน

ฝึกไป เมื่อถึงเวลาที่มันจะทำได้ มันก็จะทำได้เอง อย่าละความพยายามความตั้งใจ ถ้าคิดว่า
ว่าจะทำแล้ว จงตั้งใจอย่างเข้มแข็งแล้วจะประสบความสำเร็จได้ลูก

พระยารธรรม : สาธุเจ้าค่ะ

กราบขอบพระคุณพระพุทธรองค์ที่ทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ ให้ลูกได้ฟัง ทำความ
เข้าใจเจ้าค่ะ ลูกจะน้อมไปประพฤติปฏิบัติตามเจ้าค่ะ

สาธุ

ตอนที่ 213 **วิญญาณ์ญจายตนะ แบบที่ 3**

ในเช้าวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานภูสวรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อพระพุทธองค์ท่านแล้ว จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าขา.. วันนี้ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถามถึงกรรมฐานกองที่ 38 แบบที่ 3 นะเจ้าคะ ให้เราทำอารมณ์ของฌานให้ถึงฌานของความรู้สึกที่ว่าอากาศเช่นนั้นกว้างไกลอย่างหาที่สุดมิได้ แล้วทิ้งอากาศทิ้งรูป เหลือเพียงแต่จิต จนจิตวางอุเบกขาอารมณ์ ว่างั้นนะเจ้าคะ เราจะทำแบบไหนยังไงดีเจ้าคะ ขอพระพุทธองค์โปรดทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ด้วยเถิด พระพุทธเจ้าคะ”

พระยารธรรมเอย.. ถ้าอย่างนั้นก็นั่งลง และตั้งใจฟังนะลูก กรรมฐานทุกกอง ก็มีสภาวะธรรมคล้ายกัน ไม่ว่าจะแบบที่ 1 ที่ 2 หรือที่ 3 จะเป็นกรรมฐานกองที่ 37 แบบที่ 1 แบบที่ 2 ที่ 3 ก็คล้ายกันในช่วงนี้ เพราะว่าอยู่ในหมวดของอรูปรูปร่าง ซึ่งเป็นการเพ่งอากาศ เพื่อให้เกิดฌาน 4 แล้วให้ค่อยทิ้งความรู้สึกเหล่านั้น ทิ้งมันไป เข้าสู่การดับ ความรับรู้ทั้งหมดทั้งสิ้น

ฉะนั้น.. กองที่ 38 ก็คือต่อยอดมาจากกองที่ 37 เพียงแต่พูดช่วงเริ่มต้น กับช่วงท้าย หรือช่วงกลางเท่านั้น

พระยารธรรม.. ฉะนั้น กรรมฐานที่กล่าวมาก็จะมีลักษณะคล้ายกันเพราะมันเหมือนกัน เพียงแต่อาจจะเป็นรูปแบบที่แตกต่างกันบ้างนิดหน่อย ไม่ต้องงง

ลูกเอ๋ย.. กรรมฐานทั้ง 3 แบบ ที่กล่าวมาในกองที่ 38 ก็คือกรรมฐานกองที่ 37 ทั้ง 3 แบบ ช่วงปลายๆ นั้นละ อธิบายไว้อย่างนี้ เพื่อให้ลูกจะได้ทำความเข้าใจกัน จะได้ไม่งงกันไปใหญ่ว่า ทำไมเดียวกันเหมือนกัน เดียวก็คล้ายกัน แต่ไม่ใช่อันเดียวกันอย่างนั้น

ฉะนั้น.. เมื่อทำความเข้าใจเช่นนี้แล้ว **พระยารธรรมเอย..** มันก็คืออันเดียว แต่เราอาจจะไปจับอารมณ์ในช่วงท้ายๆ ให้มันละเอียดขึ้นชัดเจนแก่เราขึ้น เท่านั้นเอง

พระยาธรรม.. ก็เพื่อให้เราพาจิตของเราเข้าสู่ฌานที่สูงขึ้น ยิ่งๆ ขึ้นไปได้ เมื่อเข้าใจ
เช่นนี้แล้วในแบบที่ 3 ของกรรมฐานกองที่ 38 ลองทำเช่นนี้ดูนะ

พระยาธรรม.. นั่งหลับตาทำสมาธิ ปล่อยจิต ปล่อยใจให้ว่างๆ

ปรับร่างกาย ให้อยู่ในท่าที่นั่งสบาย

ปรับกายนั้น ให้คลาย ให้โล่ง ให้เบา

แล้วมาปรับที่จิตของเรา

ปรับที่ความรู้สึกนึกคิดทั้งหลายไม่คิด ไม่ว่าวุ่น ไม่ฟังसान

เมื่อปรับที่จิตแล้ว เราก็น้อมนึกถึง นึกขึ้นไปว่า เราทั้งกายนี้เอาไว้ โล่งๆ ว่างๆ
เหมือนจอตลอดเอาไว้

จิต ที่สมมุติเป็นคนขับรถคันนั้น ออกจากกาย แล้วก็ออกไปนั่งสมาธิ อยู่สูงขึ้นไป
สักหน่อยหนึ่ง ห่างจากกายขึ้นไป แต่กายที่ขึ้นไปนั่งนั้น เป็นกายภายใน เป็นคนที่ถ้าเกิดว่า
กายภายนอกนี้ดับไป ตายไปคนที่ออกจากร่าง ก็คือไอ้เจ้านั้นละ คนนั้นละ

ที่นี้ เราทิ้งเปลือกกายภายนอก เราเอาความรู้ ความรู้สึก นึกคิดต่างๆ ไปตั้งมั่น
ไว้ ที่กายภายใน ที่นั่งสูงขึ้นไป เหนือศีรษะเราขึ้นไป นั่งตัวเบาๆ ลอยๆ ลอยได้ เพราะว่า
เป็นจิตกายภายในอาจจะมึนรูปลักษณะ รูปร่าง ที่เหมือนกันกับเรา แตกต่างจากเรา ชีวีวีชีไห่
หรือว่า สง่างาม ก็แล้วแต่ ช่างมัน ตามเหตุและปัจจัย ที่เราจะสร้างสะสมบารมีได้

เราทั้งกาย ทั้งกายภายนอก ให้จิตของเราตั้งมั่นอยู่กับกายทิพย์ กายภายใน กายที่
คลุมจิตไว้อีกชั้นหนึ่ง

ที่นี้ เมื่อเราไปรวมจิตตั้งมั่นอยู่ที่เขา เขาก็ลุกขึ้นเดินได้ เดินอยู่บนอากาศ และมา
นั่งอยู่ตรงหน้าของเรา สูงเหนือศีรษะเราขึ้นไปทางด้านบน บนอากาศ เขาก็นั่งอยู่ตรงนั้น
แลดูเขาจะเบาๆ โล่งๆ โปร่งๆ

ที่นี้ เราเอาความรู้สึกไปตั้งมั่นไว้ที่ตัวโน้น รู้สึกว่าตัวเบา รู้สึกว่าโล่งๆ ว่างๆ อากาศ
เย็นๆ สบายๆ

ที่นี้ เราก็ดูหน้าต่อ เดินหน้าต่อด้วยความนึกคิด มองผ่าน เราก็เอาจิตกายภายใน
นั้นแหละลูกลมองกวาดออกไป ในที่ที่โล่ง ในที่ที่ว่าง เราก็จะมีความรู้สึกคล้ายคลึงกันกับว่า
เราก็ค่อยๆ เคลื่อนไปอยู่ในอากาศ ค่อยๆ เคลื่อนไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ ผ่านความละเอียดใน
ชั้นที่ 1 ของอากาศ เราก็มองเห็นแสงสว่างที่มากับอากาศนั้น

กายภายในของเราจะลูกลมอง เราก็มองเห็นในในที่ที่สว่าง ที่มองเห็นอยู่ตรงข้างหน้า

ของเรา เมื่อเราไปถึงที่ตรงนั้น เราก็เริ่มรู้สึกว่ามีแสงสว่างไสวเหล่านั้น ส่องมาที่ใบหน้า กระทบที่ฝ่ามือ ผ่านที่ลำตัวของเรา เราก็นั่งนิ่งๆ อยู่กับความรู้สึกที่มีแสงสว่างจากอากาศ ที่ส่องลงมากระทบที่ตัวของเรานั้นนะ

เมื่อเห็นแสงสว่างแล้ว แปลว่าจิตของเรามีพลังพอ ที่จะมองเห็นแสงสว่างที่เกิดขึ้น ในอากาศ ในอากาศ เราก็มองแสง สว่างนั้นไป ดูลมหายใจ ทำจิตทำใจให้สงบ ให้อ่าง ให้อ่าง อยู่กับความสว่างนั้นไปเรื่อยๆ

อาจจะเห็นกายภายในนั้นชุกชอน เหมือนเขาเอนตัวนอน เราก็มองปล่อยอารมณ์จิต รับรู้ตามเขาไป นอนนิ่งๆ แต่เขาก็ยังคงรับพลัง จากแสงสว่างตรงนั้น อยู่เรื่อยๆ คือ แสง สว่างนั้นยังคงเต็ม และส่องเย็นสบาย ลงมาที่กายภายในของเขา

ส่วนเขานั้นมีกายเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแปลงไปจากสีขาวเฉยๆ กลายเป็นแก้วใส คล้ายคลึงกันกับร่างกายที่เป็นน้ำแข็งนั้น หรือร่างกายที่สร้างมาจากกระจกใสทั้งหมด อาจ จะมีสภาวะธรรม

คล้ายคลึงกันกับแก้ว ก็ไม่ใช่

คล้ายคลึงกับน้ำแข็ง ก็ไม่ใช่

คล้ายกระจก ก็ไม่ใช่

ที่นี้ เราก็ลุกขึ้นมา กายอยู่ในนั้นก็ลุกขึ้นมา พลังเต็มแล้ว มีพลังอยู่เต็มอัตรา

ที่นี้ กายภายในนั้นก็พุ่งขึ้นไป ผ่านอากาศที่สีขาวแสงสว่างนั้น พุ่งไกลมาก ผ่าน ไปนานมาก ก็ยังไม่สามารถวิ่งผ่านอากาศเหล่านั้นได้เลย

ที่นี้ เราริ่งขึ้นไป กายภายในนะ ริ่งขึ้นไป สูงขึ้นไปเท่าไร ก็เห็นแต่มันสว่าง เห็นแต่ มันโล่ง มันกว้าง มันเบา มันสบายไปหมด หาที่สิ้นสุดของอากาศนั้นไม่ได้เลย ทั้งที่กาย ภายในของเรา เต็มพลังมาอย่างเต็มที่ พุ่งไปตรงนั้นที่ พุ่งไปตรงนี้ที่ เพื่อที่จะหาความสิ้น สิ้นสุดของอากาศนั้นก็ยังไม่เจอ

จนที่นี้เรา ก็เลยไปนั่งอยู่เหนืออากาศ เหนือเมฆต่างๆ ในชั้นระดับที่เราไปได้นะ ลูก เหนือที่ที่เราไปข้างบน อาจจะมีอีก แต่เราไปนั่งเหนืออากาศที่สีขาว สมมุติ นั่งไปก่อน นิ่งนิ่งๆ ในกายภายในที่เป็นแก้วนั้นนะ

ที่นี้พลังของเรา ก็ทรงพลังมากอยู่ในภายในนั้น เราก็มองๆ ส่องพลังจากกายของเรา ส่องสว่างไสวลงมาที่อากาศอีกทีหนึ่ง แล้วก็มาดู ควบคุมอากาศที่อยู่ตรงหน้าของเรา ให้เขาเป็นวงสี่เหลี่ยม แคบขนาดนี้ กว้างขนาดนั้น กว้างออกไปๆ เล็กลงมา เราก็มอง

ควบคุมได้ จิตของเราทรงพลังเป็นแก้วใส

เราก้ยังคงนึกขึ้นไปข้างบน อีกชั้นหนึ่ง

เมื่อเรานึกว่าเราจะขึ้นไปข้างบน จิตเราก้ลอยขึ้นไปข้างบน

ขึ้นไปข้างบน จนไปพบกับองค์พระใหญ่ ที่เป็นองค์แก้วใส

มีองค์พระอรหันต์นั่งเต็มไปหมด

ทีนี้ เราก้เอากายภายในของเรา ก้มกราบองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์พระปัจเจกฯ และองค์พระอรหันต์เจ้า ที่ประทับอยู่ ข้างบนนั้น

เราอาจจะทูลถามถึงความรู้สึก ที่เรารู้สึกมันโล่ง มันกว้าง มันเบา หรืออาจจะไปนั่งนิ่งๆ เงียบๆ ตรงนั้น เผลอแป็บเดียว ภาพแห่งองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์พระปัจเจกฯ หายไปในพริบตา เหลือแต่ความว่างเปล่า โล่ง โปร่งเบาสบาย เหลือเพียงแต่เรานั่งหลับตาอยู่คนเดียว

ทีนี้เราก้มาเริ่มสงสัยว่า เอ..ทำไมองค์พระพุทเจ้า องค์พระปัจเจกพุทธเจ้า และองค์พระอรหันต์เจ้า ท่านถึงได้หายไปไหนหมดในพริบตา และเราเองก็ยังมีตัว มีเราอยู่ที่นี่ เราจะทำยังไงนะ ให้เราสลายตัวของเราได้ด้วย

ทีนี้เราค่อยๆ ลืมทิ้ง ความรู้สึกที่โล่ง ที่ว่าง ที่กว้าง ที่ไกล ที่เป็นอากาศ ความรู้สึกที่เรามี ที่เราเห็น ที่เราเดินทางมาตลอดนั้นค่อยๆ ทิ้งมันไป ลืมมันไป รูปร่างที่เป็นกายแก้วสว่างของเรา เราก้ลืมมันไป ทิ้งมันไป ให้เหลือเพียงแต่แค่ความรู้สึกเล็กๆ ที่มันรู้สึกอยู่ในจิตลึกๆ เป็นแสงสว่างเล็กๆ

แล้วเราก้ค่อยๆ ปล่อยลอย ปล่อยแสงสว่างนั้นไป ให้เหลือแต่ ความไม่มี เราก้ทิ้งทุกสิ่ง และทุกอย่าง เหมือนคนใกล้ตายที่เอาอะไร ไปด้วยไม่ได้ เหมือนคนใกล้หลับ ที่ไม่แบกไม่ยึดอะไรแล้ว ว่างเต็มที่อย่างนั้นละ

พระยาธรรม.. ความรู้สึกของเราจะดับหายไปใสอากาศ หายไปในสภาวะธรรมที่สูงที่ละเอียดเช่นนี้ละ

พระยาธรรม.. เมื่อเราทำเช่นนี้ ทำอยู่บ่อยๆ จิตของเรา ย่อมเข้าถึงดินแดนแห่งความไม่มี เข้าถึงพระนิพพาน เพราะเราพาจิตของเราทั้งกาย รับพลัง ส่งจิตขึ้นไปโดยพลังของการเพ่งอากาศเป็นอารมณ์ ส่งเข้าไปจนถึงในที่ ที่มีกับไม่มี เสมอเหมือนกัน แล้วก็ไปทิ้งเอาไว้ตรงนั้น ทรงอารมณ์ไว้เช่นนั้น

พระยารธรรมเอย.. ในแบบที่ 3 ให้ทำเช่นนี้ก็ได้ลูก ทำแบบนี้ละลองฝึกดู

พระยารธรรม : สารูเจ้าคะ

กราบขอบพระคุณพระพุทธองค์ที่ทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ให้ลูก ได้ฟัง ลูกจะนำไปเผยแพร่และปฏิบัติตามดู เพื่อลูกจะได้บ้างเจ้าคะ วันนี้ ลูกกราบขอลาก่อนนะเจ้าคะ
สารู

ตอนที่ 214 **อากิญจัญญายตนะ แบบที่ 1**

ในเช้าวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานภูสวรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อพระพุทธองค์ท่านแล้ว จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าขา.. วันนี้ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถาม ถึงกรรมฐานกองที่ 39 ให้เรากำหนดความไม่มีอะไรเลย อากาศไม่มี วิญญาณไม่มี ถ้าไม่มีอะไรสักอย่างหนึ่ง ถ้าหากว่ามีอะไรสักชนิดหนึ่ง ก็ถือว่าเป็นเหตุของภัยอันตรายไม่ยึดถืออะไร จนจิตตั้งมั่นเป็นอุเบกขาอารมณ์ อย่างนั้นนะเจ้าคะ เราจะมีวิธีทำแบบไหน ยังไงละเจ้าคะ เราจะได้เข้าไปถึงความรู้สึกแบบนี้ ทรงฌานเช่นนี้เอาไว้เจ้าคะ”

พระยารธรรมเอย.. สรุปลแล้ว กรรมฐานกองนี้ ก็คือให้เรากำหนดจิตว่า ทุกสิ่งและทุกอย่างไม่มีถ้าเกิดว่ามีอะไรผุดขึ้นมา ด้วยความคิดก็ดี ด้วยเสียงก็ดี ด้วยกายก็ดี จะผุดขึ้นมาด้วยเหตุอะไรก็ตามเราจะต้องระลึกนึกถึงความไม่มีเป็นอารมณ์

ให้เรายึดความไม่มีเอาไว้ ไม่มีทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่มีอะไรสักสิ่งสักอย่าง กำหนดอยู่อย่างนี้ จนกว่าอารมณ์ของความไม่มี จะนำพาเราเข้าสู่ฌานที่สูง สูงถึงขนาดที่เรารู้สึกถึงแค่ความว่างเปล่า โลง โปรง เบาและสบาย คล้ายคลึงกันกับว่าทุกสิ่งและทุกอย่างนั้นไม่มี ไม่มีเรา ไม่มีความนึกคิด ไม่มีแม้กระทั่งความรู้สึก และให้จิตนั้นไปหยุดอยู่ที่ตรงที่ไม่มี ให้มันดับ ดับเข้าสู่ฌานไปตรงนั้น กรรมฐานกองนี้ หมายถึง การฝึกฝน เช่นนี้ละ

พระยารธรรม.. ทีนี้ เมื่อลูกทั้งหลาย ได้เข้าใจถึงความไม่มีแล้ว ได้เข้าใจว่าให้เรายึดเอาอารมณ์ของความไม่มี เป็นที่ตั้ง ก็ลองทำอย่างนี้นะ

พระยารธรรม.. เราจะนั่งขัดสมาธิ เราจะเดิน เราจะนอน เราจะอยู่ในอิริยาบถใดก็ตาม ให้เรานั้น ระลึกรู้ถึง ความไม่มี ด้วยสภาวะของจิต ให้ตั้งมั่นอยู่ในความไม่มี

สมมุติว่าถ้าเรานั้นนั่งอยู่ เราก็นั่งหลับตาลง หายใจเข้า หายใจออก ผ่อนให้จิตให้ใจของเรานั้นมันโล่ง มันเบา ร่างกายของเรา ก็ให้อยู่ในท่านั่งที่เรานั้นรู้สึกว่างสบาย

แล้วเราก็ค่อยๆ พิจารณาอย่างนี้ว่า ร่างกายนี้ เขาเกิดขึ้นมา ตามเหตุที่มี ตั้งอยู่

เป็นไปตามเหตุของมัน คือเกิดมาเป็นมนุษย์ ก็มีวิถีชีวิตแบบมนุษย์ ต้องกิน ต้องเติบโต ต้องเรียนหนังสือ ต้องดำรงชีวิตไปตามแบบของมนุษย์ และแล้ววันหนึ่ง ถ้าเกิดว่ามันหมดเหตุไปแล้ว เหตุของมันจบลง ร่างกายนี้เขาก็จะต้องดับลง ไม่ได้ด้วยเหตุใดก็เหตุหนึ่ง ภายนี้ก็จะนอนแน่นิ่งและจะเปื่อยเน่าพุงพอง จะเน่าจะสลายกลับคืนสู่พื้นดิน

กายนี้มีเหตุเกิด เลยเกิดขึ้นมา

มีเหตุให้ตั้งอยู่ เลยตั้งอยู่อย่างนี้

ถ้าถึงเหตุที่มันจะต้องดับไป มันก็ต้องดับไปตามเหตุของมัน

ไม่เห็นว่าจะมีมนุษย์สักคนหนึ่งที่จะยื้อชีวิตของตนเอาไว้ไม่ให้ตายได้ ทุกคนเกิดมาก็ต้องตาย

การเกิดก็คือ มีขึ้นมา มีที่ตั้งอยู่

ไม่มีก็คือ ดับไป ดับไป ก็คือตาย

มันเป็นธรรมดา เป็นธรรมชาติของมันอยู่อย่างนั้น

สรุปแล้ว ก็คือ กายนี้ไม่มี

เรา ไม่มีอยู่ในกาย

กาย ไม่มีอยู่ในเรา

มันสมมุติเกิดขึ้นมาเท่านั้น

ที่นี้เราก็จะรู้สึกถึงความว่างในกาย เมื่อกายดับสิ่งทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย ก็ดับลง ไม่ว่าจะเป็นบ้านเรือน รถรา ทรัพย์สิน หรือว่าหนี้สิน คนที่รัก หรือว่าคนที่เกลียด

ทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกนี้ มันจะจบลงไปพร้อมกับร่างกายนี้

ทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกนี้มันเกิดขึ้น มีอยู่ เพราะว่ามีกาย

กายก็ไปพัวพันกับเขาเข้า เลยเหมือนว่ามี

ฉะนั้น..กายในความเป็นจริง ไม่มี

สรรพสิ่งทั้งหลายในความเป็นจริง ก็ไม่มี

ทุกอย่างไม่มี ไม่มีอะไรเลย

ที่นี้เราดับ ดับในเรื่องของกาย ในเรื่องของโลก สิ่งที่มันเกี่ยวข้องกับกาย กับโลก ดับไป ดับไปด้วยการพิจารณาตามความเป็นจริง ที่นี้ก็จะเหลือแต่เพียง จิตของเรา หรือว่ากายภายในของเรา ก็จะมีความรู้สึก สุข ทุกข์ รับรู้ร้อนเย็น มีความรู้สึกนึกคิดเอง

เราก็มาพิจารณาไม่ว่าจะเป็นของหยาบ หรือว่าของทิพย์ หากเรายังมีความยึดติด ยึดตัว ยึดตนว่านี่คือตัวคือตนของเรา ความทุกข์ คือ เชื้อแห่งกิเลสและตัณหา มันก็จะ เกาะกินจิตใจของเรา ให้ว้าวุ่น รุ่มร้อน และในความเป็นจริง สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ มันก็ไม่มี อยู่ในเรา ในความเป็นจริงแล้วสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ ก็เป็นของไม่เที่ยงแท้ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป มันไม่มี เมื่อเราพิจารณาจนถึงตรงนี้

เราก็จะเห็นแต่เพียงแสงสว่างเล็กน้อย สว่างแบบโล่งๆ ว่างๆ สมมุติว่านั่นคือ ดวงจิตของเรา

เราก็ตั้งมั่นอารมณ์ไว้ในความว่างๆ ความไม่มีนั้น เราก็อยู่ อยู่กับแสงสว่าง อยู่กับ ความว่าง ความไม่มี

อาจจะใช้คำบริกรรม ที่เรานัดที่จะใช้ หรือจะใช้แค่ ความว่าง อย่างเดียวก็ได้ ว่าง ทุกอย่างไม่มีเตือนตนเองว่า ไม่มี ไม่มีแล้ว อยู่กับอารมณ์ของความไม่มี

หายใจเข้า หายใจออก เราก็ไม่ต้องมี ไม่ต้องมีอะไรทั้งหมดทั้งสิ้น

ไม่มีอะไรอยู่ในอารมณ์ความตั้งมั่นของเรา สลายความมีไปทั้งหมด

ทำอยู่อย่างนี้ อาจจะใช้เวลาานหน่อย ในการปรับคลื่นจิตของเรา ให้จิตของเรานั้นไปอยู่ในอารมณ์ของความไม่มี เรานี้จำแต่คำว่า ไม่มี เข้าไว้ ถ้าเกิดว่ามันจะมีอะไรสัก สิ่งหนึ่ง ผุดขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นความคิด เราก็เอาคำว่า ไม่มี ตัดออกไป จะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม เราจะทรงอารมณ์ทรงเอาไว้กับ คำว่า ไม่มี

ไม่มีรูป ไม่มีรส มีเสียง มีกลิ่น ก็ไม่มี

อากาศก็ไม่มี

ไม่มีทั้งกาย และจิต

ไม่ยึดตัว “มี”

ไม่มีอะไรทั้งหมดทั้งสิ้น

ให้จิตเราอยู่ตรง ความไม่มี นี่ล่ะ

อาจจะใช้เวลาาน หากว่าเรายังไม่ถนัด คຸ້ນชิน เราต้องใช้เวลาานหน่อย ในการที่จะพาดวงจิต ที่เป็นจิตบริสุทธิ์ ปราศจากแม้แต่ความยึดว่ามีนั้น เข้าไปสู่ความไม่มี

อาจจะ เป็นสิ่งที่ลึกเกินคำอธิบาย ซึ่งเราต้องทำให้ถึงให้ได้ ด้วยตัวของเราเอง เพราะความไม่มีนั้น ก็คือไม่มีนั้นล่ะ

ตัดทุกอย่างทิ้งไป ให้มีแต่ความ ไม่มี

ทำไปเรื่อยๆ ลึกเข้าไปเรื่อยๆ เห็นอะไรก็ไม่มีทั้งนั้น
สลายไปๆ จนเราค่อยๆวาง คำว่า ไม่มี
เฉย นิ่ง ดับไป ในความไม่มี
เพราะถ้าเกิดว่าเรายังยึด ยึดถือความไม่มีเอาไว้ เราก็จะยังติดอยู่กับความไม่มีนั้น
ด้วย จนไม่สามารถทำให้เราเข้าสู่การวางเฉยได้เลย ทำเช่นนี้ล่ะ

พระยาธรรมเมย.. เราก็ฝึกเริ่มจากการพิจารณาตามความเป็นจริง
ความจริงที่ไม่มีทุกสิ่งทุกอย่าง ที่ทุกสิ่งทุกอย่างไม่มี
ความจริงที่สมมุติมีทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นมา เราก็เลยติดอยู่ในสมมุติ
วันนี้เราจึงจะทิ้งทุกสิ่งทุกอย่าง ทิ้งไปให้หมด ให้สลาย ให้ไม่มี
อารมณ์ของการเป็นพระอรหันต์ ก็เป็นเช่นนี้ล่ะ

พระยาธรรม.. ก็คือ การรู้แจ้งว่าสรรพสิ่งไม่มี ก็เลยไม่ยึด ไม่ถืออะไร
ความคิด ความรู้สึกต่างๆ ก็ไม่มี รู้ว่ามันเป็นจิตที่ปรุงแต่ง
เชื้อกิเลสตัณหาทั้งหลายนั้นไม่มี
พาดวงจิตอันบริสุทธิ์ของตน เข้าสู่ความไม่มี
มีจิต ก็เหมือนไม่มี

ทำเช่นนี้ล่ะ..**พระยาธรรม..** เข้าถึงความเป็นองค์พระอรหันต์ ด้วยความไม่มี เช่น
นี้ล่ะ เพียงแต่พระอรหันต์นั้นจะทรงอารมณ์นี้ตลอดไป ไม่มีวันเสื่อมคลาย อารมณ์นี้คือ
ของแท้ เป็นของที่มีอยู่จริง ในดวงจิตขององค์พระอรหันต์ ตลอดเสมอไป ไม่มีวันดับเช่น
นี้ล่ะ

พระยาธรรม.. ถ้าเราฝึกบ่อยๆ ทำบ่อยๆ ทำไปเรื่อยๆ จนเรามีแต่อารมณ์ของฌาน
เช่นนี้ ทรงตัวอยู่ในจิตของเรา ไม่มีทางเสื่อมคลายแล้ว เราก็ถึงนิพพานได้อย่างนั้นล่ะ

พระยาธรรม.. ลองนำไปฝึกฝนกันดูนะ ทำได้เท่าไรก็ลองทำไป ฝึกฝนไป ทำไป
เรื่อยๆ

พระยาธรรม : สาธุเจ้าค่ะ

กราบขอบพระคุณพระพุทธรองค์ที่ทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ให้ลูก ได้ทำความเข้าใจ
ลูกจะน้อมไปประพฤติปฏิบัติตามเจ้าค่ะ

สาธุ

ตอนที่ 215 **อากิญจัญญายตนะ แบบที่ 2**

ในเช้าวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานภูสวรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อพระพุทธองค์ท่านแล้ว จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าขา.. วันนี้ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถามถึงกรรมฐานกองที่ 39 แบบที่ 2 นะเจ้าคะ ในกรรมฐานกองนี้ได้เขียนบันทึกเอาไว้ว่ากำหนดความไม่มีอะไรเลย อากาศไม่มี วิญญาณก็ไม่มี ถ้ามีอะไรสักหน่อยสิ่งนั้นก็ป็นภัยอันตราย ไม่ยึดถืออะไรจนจิตตั้งมั่นเป็นอุเบกขาอารมณ์ อย่างนั้นนะเจ้าคะ ในแบบที่ 2 ของกรรมฐานกองนี้ เราจะทำแบบไหนยังไง ละเจ้าคะ เราจะได้เข้าสู่ฌานสมาธิของกรรมฐานกองนี้ได้เจ้าคะ”

พระยารธรรมเอย.. ในกรรมฐานกองนี้เราสามารถที่จะหยิบยกเอา กรรมฐานของการเพ่งอากาศขึ้นมา แล้วเราก็ทำกรรมฐานกองนั้น ให้เข้าถึงฌาน 4 แล้วจึงค่อยๆสลายความมีให้ไม่มี ตามที่ได้ศึกษามาแล้วนั้น ก็ได้

พระยารธรรม.. แต่ถ้าเกิดว่าเราทำแบบนั้นแล้ว มันเป็นการซ้ำๆ กัน ลองทำแบบนี้ดู เพราะว่ามันก็จะเป็นการค่อยๆสลาย ทุกสิ่งทุกอย่างให้ไม่มี เหมือนกัน

พระยารธรรมเอย.. การเข้าสู่ฌานสมาธิ ไม่ว่าจะป็นกรรมฐานกองใดก็ตาม ย่อมสามารถใช้ปัญญาตรัสกรอง ถอดถอน ตัดสิ่งต่างๆ ทั้งหลายที่มันมีอยู่ เป็นอยู่ เพื่อเข้าสู่อารมณ์นั้นในกรรมฐานกองนั้นๆที่เราตั้งใจจะทำ หรือว่า จะพิจารณาแค่เฉพาะเรื่องนั้น ให้จิตเรารวมเข้าไปสู่กรรมฐานกองนั้นเลย โดยที่ไม่ต้องใช้ปัญญาในการพิจารณาถอดถอนก็ได้ เช่น ถ้าเกิดว่าเราจะทำกรรมฐานกองนี้ คือ การพิจารณา ความไม่มี เราจะบริกรรมไปว่าไม่มี สรรพสิ่งทั้งหลายไม่มี ทุกอย่างว่างเปล่า แล้วก็จับเอาความว่าง ความไม่มี เป็นอารมณ์จนกว่าจะเข้าสู่ฌาน อย่างนั้นก็ได้

พระยารธรรม.. ฉะนั้น ลูกเอ๋ย.. การเข้าสู่กรรมฐานนั้นไม่ได้จำกัดว่า จะต้องเข้าแบบนี้ หรือว่าแบบนั้น ถึงจะถูก ทำแบบไหนก็ได้ ให้จิตของเราเข้าสู่อารมณ์ของความไม่มี

ซึ่งบางคนเขาอาจจะมียุทธศาสตร์ที่ต่างจากบางคน บางกลุ่ม บางดวงจิต เมื่อเขาตั้งจิตให้มันอยู่ในคำบริกรรมใด เขาก็สามารถสงบอยู่ในคำบริกรรมนั้น แล้วก็จับสมาธธรรมนั้นเข้าไปเรื่อยๆ

บางกลุ่ม บางดวงจิต เป็นกลุ่มของผู้ที่มีปัญญามาก ก็เลยไม่สามารถสงบได้เลย เมื่อหิบบคำบริกรรมขึ้นมา ก็เลยต้องเป็นการประลองจิตเข้าไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ ใช้ปัญญาถอดถอน ถอนความมีต่างๆทิ้งไป ให้ไม่มี อย่างนี้ก็ได้

พระยาธรรม.. ฉะนั้น การทำสมาธิในกองไหนๆก็ตามลูก เราก็สามารถทำตามที่เราทำแล้ว เราารู้สึกว่าเข้ามานได้ง่าย เอาหละนะเมื่อได้เข้าใจทำความรู้แจ้งในการทำกรรมฐานแล้ว ก็ลองทำตามอย่างนี้ดูนะ

พระยาธรรม.. ในแบบที่ 2 ของกรรมฐานกองที่ 39 ให้กำหนดความไม่มีอะไรเลย แล้วให้เรานั้นทรงอารมณ์อยู่ในความไม่มีอะไรนี้ ทรงอารมณ์มานเข้าไปเรื่อยๆ จนเรานั้นเข้าสู่ฌานที่สูงแล้ว จึงค่อยๆผ่อนคลายความไม่มีอะไรเลยนี้ทิ้งไปให้เป็นอารมณ์ของการวางเฉย ลองทำแบบนี้ดูนะ..

หลับตาลง หายใจเข้า หายใจออก หายใจเข้า หายใจออก

จนจิตของเรา เบา โลง โปร่ง ปราศจากความคิด ปราศจากความวุ่นวายต่างๆ ภายของเรา ก็ตั้งมั่นอยู่ในท่ามกลางที่สงบ เบาสบาย

ที่นี่ เราก็หิบบยกเอาเรื่องของความมี ขึ้นมาพิจารณา การที่เรานั้นมีร่างกาย เราก็จะต้องเห็นตื้นเขินอยู่ทุกซอกทุกมุมกับร่างกายนี้ มีบุคคล และสิ่งของต่างๆมากมาย ที่มาเกี่ยวมาข้องกับร่างกายนี้ หากว่าเรายึดเอากายนี้ว่าเป็นตัวเป็นตนของเรา เราก็จะมีสิ่งยึดเกาะเยอะมากมายตามมา ไม่ว่าจะบุคคล ข้าวของ สิ่งของ เรื่องราวต่างๆ ภาระหน้าที่ การทำมาหากิน สิ่งที่จะต้องบำรุงกายนี้ ด้วยลาภ ด้วยยศ ด้วยสรรเสริญต่างๆ มีภาระอันหนักหน่วง อยู่ในร่างกายนี้

เกิดแล้วก็ต้องโต โตแล้วก็ต้องแก่ ต้องเจ็บ และก็ต้องตายไป ในโลกใบนี้ มีผู้คนมากมายที่เขาเหล่านั้นก็เกิดมาเป็นคน เหมือนกันกับเรา แล้วก็ยึดในตัวในตนของเขา แบกเอาภาระหน้าที่ต่างๆ ทำทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อ

บำรุงตน และคนที่ตนรัก

บำรุงด้วยที่อยู่อาศัย

บำรุงด้วยข้าวปลาอาหาร เครื่องนุ่งห่ม

บำรุงด้วยลาภ ด้วยยศ สรรเสริญต่างๆ

แต่ที่ทำยที่สุด ผู้คนเหล่านั้นก็หายกันไปหมดแล้ว ไม่เห็นมีเหลือสักคน ทั้งบุคคล
ลาภ ยศ สรรเสริญ สิ่งของข้าวของ สิ่งเหล่านั้น ก็หายไปหมด

ตายกลุ่มหนึ่ง เกิดกลุ่มหนึ่ง เปลี่ยนแปลงกันไปตามยุคตามสมัย ยุคนี้เกิด ยุคนั้น
ตาย ผลัดกันไปอย่างนี้ ไม่เห็นจะมีอะไรที่มีอยู่จริงเลย ทุกสิ่งและทุกอย่าง เป็นสิ่ง
ลวงตา ลวงใจ

ลวงหลอกให้เรา หลงยึดอยู่ ติดอยู่ในสิ่งที่มี

แต่ในความเป็นจริง รุ่งปุ่ รุ่งย่าหวด เขาก็ยึดอย่างเรานี้ละ แต่ไม่เห็นมีใครยึดอะไร
ไว้ได้แม้กระทั่งตัวของเขา ที่เขาคิดว่าเป็นเขามาแล้ว รุ่งแล้วรุ่งเล่าก็ไม่เห็นว่าจะมีอยู่จริง
เลย

ฉะนั้น.. ภายนี้ มันเป็นของไม่เที่ยงแท้ มันเป็นของหนักไม่ควรยึดถือเอาไว้ เพราะ
มันไม่มีอยู่จริง สิ่งทั้งหลาย ที่เกี่ยวข้องกับภายนี้ ก็เหมือนกัน มันหลอกให้เราหลงยึดว่าเป็น
เรา เป็นตัวตนของเรา ยึดทุกสิ่งทุกอย่างเอาไว้ เมื่อต้องพลัดพรากจาก ก็เกิดความทุกข์
ความทรมานกายและใจ เราไม่ควรหลงอยู่ในมันอีกต่อไป

มีสิ่งใด ก็ทุกข์ เพราะสิ่งนั้น

มีกาย ก็ทุกข์เพราะกาย

มีคนที่ยรัก ก็ทุกข์เพราะคนที่รัก

มีสิ่งของ ข้าวของ ลาภ ยศ สรรเสริญต่างๆ ก็ต้องทุกข์เพราะสิ่งเหล่านั้น

ต้องดูแล ต้องคอยประคองให้มีอยู่กับเราเอาไว้

เมื่อมันพลัดพรากจากไป เราก็ต้องมานั่งทุกข์ นั่งร้องไห้ นั่งเสียใจกับมันอีก

ฉะนั้น.. เราจะตัดทุกสิ่งทุกอย่างทิ้งไปจากเรา เพราะว่าในความเป็นจริง สิ่งทั้ง
หลายเหล่านั้นเป็นของไม่เที่ยงแท้ เป็นของที่สมมุติมีขึ้นมา หลอกให้เราดีใจ หลงอยู่ในมัน
และทำยที่สุด มันก็เสื่อมก็สลายไป หลอกให้เราทุกข์ใจ หลงตามความเสื่อมสลายไปนั้น

ก็ในเมื่อเรารู้แล้วว่า สรรพสิ่งทั้งหลายเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เป็นธรรมดา แล้ว
เราจะมัวแต่หลงอยู่กับสิ่งเหล่านั้นทำไมเล่า ทิ้งไปเถิด ภายนี้ไม่มี เนื้อหนังและกระดูกที่มัน
หุ้มห่อกันไว้ประกอบกันไว้เหล่านี้ เดี่ยวมันก็จะเน่าจะเสื่อมจะสลายไป

เมื่อสิ่งเหล่านี้ไม่มี สิ่งทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ก็ ไม่มี

คนไม่มี บ้านไม่มี ทรัพย์สินไม่มี

ลาภยศสรรเสริญต่างๆ ไม่มี

ตัวเราไม่มี ตัวของคนที่เรา รักเรา หรือเรารัก ในความเป็นจริงก็ไม่มี

ทุกอย่างว่างเปล่า ไม่มีอะไรสักสิ่งสักอย่าง

เมื่อเราพิจารณาเช่นนี้แล้ว จิตของเราก็จะพบกับความว่าง ความไม่มี เพราะว่า เราได้สลายความยึด ความหลง หลงว่ามีเรา ยึดว่ามีตัว มีตนเหล่านั้นทิ้งไป ก็จะเหลือแต่ ความรู้สึกกว้างๆ อยู่กับลม อยู่กับอากาศ ว่าง โโล่ง

ที่นี้เราก็จับเอาอากาศ จับเอาความว่างนั้น เป็นอารมณ์ต่อไป ดูอากาศ ดูความ ว่างที่มันเกิดขึ้นในสภาวะจิตของเรา มันโล่ง มันว่าง มันกว้างมันไกล สุดลูกหูลูกตา

กวาดเอาความรู้สึกของเรา เอาความรู้สึกของเรากวาดออกไป ยิ่งออกไป ลาด ตระเวนดูอากาศ ยิ่งไ้ก็มีแต่ความว่าง ทุกสิ่งทุกอย่างว่างเปล่า ทุกสิ่งทุกอย่างไม่มี ที่มีอยู่ เพราะนั้นเป็นโลกแห่งสิ่งสมมุติ และมันก็สมมุติมาหลอกเรา ให้หลงอยู่ จมอยู่กับมัน ใน ความเป็นจริงแล้ว มันก็ว่างเปล่าเช่นนี้ มันก็ไม่มีอะไรสักสิ่งสักอย่าง เช่นนี้ อย่างนี้ละ

เราก็อยู่กับความว่าง ความไม่มีอะไร ว่างอยู่อย่างนั้น

ทรงสมาธิไว้เช่นนั้น จนถึงจุดหนึ่งที่เราารู้สึกว่ากำลังมานของเราเต็มแล้ว เราก็ ค่อยๆ ปล่อยวาง คำว่าว่าง วางคำว่า ไม่มี วางอากาศทิ้งไป จนจิตของเราค่อยๆ นิ่งลงๆ แล้วก็ดับไป อยู่ในอารมณ์ของการวางเฉย

พระยาธรรมเอเย.. มันก็คล้ายกันกับเราพิจารณาตัดทุกสิ่งทิ้งไป เห็นตามความ เป็นจริง เพื่อถอดถอนความยึดติด หากมีขณะนั้นแล้ว เราก็จะมัวแต่ติดอยู่กับกาย กับความ คิด กับความเจ็บ ความป่วยในกาย ยึดเรื่องนั้นเรื่องนี่ที่เกี่ยวกับกาย จนเข้ามานไม่ได้

เราพิจารณาตามความเป็นจริง เพื่อถอดถอนสิ่งยึดที่จะดึงเราเอาไว้

เมื่อเราตัดมันแล้ว เราก็ปล่อยจิต ปล่อยใจ

ปล่อยดวงจิตของเรา ให้ล่องลอยไปตามอากาศ ตามความว่าง

แล้วปล่อยให้เขาไปเรื่อยๆ ตามอารมณ์ที่เขานั้นจะไป

ปล่อยเขาไปให้ลึกเข้า ลึกเข้า เมื่อลึกอย่างที่สุดแล้ว

อารมณ์ในฉาน หรือว่าสภาวะธรรมนั้นก็จะปล่อยให้เขาหลับอยู่ในนั้น

การวางเฉย ไม่ยึดถือเอาอะไรสักสิ่ง ก็เหมือนกันกับการปล่อยจิตให้หลับอยู่ แต่เราพาเขาไปหลับอยู่ในที่ที่มีพลัง อยู่ในที่ที่สงบไม่มีคลื่นรบกวน เพื่อเติมพลังให้กับเขา เมื่อเขาได้รับพลังทางจิต จิตได้พักผ่อน นั้นละเรียกว่า สมาธิ

เมื่อเราถอยกลับมา พลังของสมาธิก็จะช่วยให้เรานี้มีกำลังของจิต ที่จะค้ำให้เรา มีสติ มีปัญญารู้แจ้งตามความเป็นจริง

ทำอย่างนี้ละ **พระยารธรรมเอย..** อย่างที่ได้กล่าวไปตอนต้นว่า เราสามารถทำแบบ ไหนก็ได้ทั้งนั้น แต่เราเลือกเอาสิ่งที่ทำแล้ว ทำให้เราเข้ามานได้ง่าย

ในแบบที่ 2 ของกรรมฐานกองที่ 39 ให้ลองทำเช่นนี้ดู เพราะว่าการเพ่งอากาศ เป็นอารมณ์นั้น ได้แนะนำไปหลายตอนแล้ว ลองเป็นการใช้ปัญญาตริตรองถอดถอนคุณะ เพื่อว่าจะทำได้ง่ายในบางกลุ่ม บางดวงจิต

พระยารธรรม : สาธุเจ้าค่ะ

กราบขอบพระคุณพระพุทธรองค์ที่ทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ ให้ลูกได้ฟัง พิจารณา ทำความเข้าใจ ลูกก็พอจะเข้าใจบ้างแล้วละเจ้าค่ะ ไ้ลูกจะมาเฝ้าฟังธรรมใหม่ นะเจ้าคะ

สาธุ

ตอนที่ 216 **อาภิญญายตนะ แบบที่ 3**

ในเช้าวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานภูสวรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่าน เพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อพระพุทธองค์ท่านแล้ว จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าขา..วันนี้ ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถามถึงกรรมฐานกองที่ 39 แบบที่ 3 นะเจ้าคะ การพิจารณา หรือว่าทรงอารมณ์ไว้ในความไม่มี ไม่มีอะไรสักอย่าง ไม่มีทั้งอากาศ ไม่มีทั้งวิญญาณความรู้ต่างๆ จนจิตนั้นนิ่ง จนเข้าสู่อารมณ์ของการวางเฉยนะเจ้าคะ เราจะทำแบบไหนยังไงดีหรือเจ้าคะ ในแบบที่ 3นี้”

พระยารธรรมเอย.. ถ้าหากว่าเราไม่มีกำลังของฌาน ไม่มีพลังของสมาธิ จิตไม่สงบ เราก็จะโดนแต่กิเลสและตัณหา คือ ความลุ่มหลงในกาย กายของตน กายของผู้อื่น ความรักในตน รักในผู้อื่น ความโลภ และความโกรธ

โดนแต่เชื้อเหล่านี้ครอบงำ จนทำให้เรามองไม่เห็นความไม่มีหรืออหิงสา ต่อให้เราจะคิดว่าไม่มี มันก็มีอยู่นั้นแหละ เพราะว่าเราไม่สามารถมองเห็นความเป็นจริงไม่สามารถเข้าใจในธรรมที่อธิบายได้ เราก็จะติดอยู่แค่ที่มันนั้นละ บอกว่ากายไม่มี ก็มีอยู่นั้นละ บอกว่าความคิดไม่มี ก็มีอยู่นั้นละ บอกว่าจะไม่ยึดไม่ติดในกาย สรรพสิ่งทั้งหลาย มันไม่มีก็จะยังคงมีอยู่นั้นละ เราจะมองไม่เห็นความเป็นจริงของสรรพสิ่งทั้งหลาย

ฉะนั้น **ลูกเอ๊ย..** การที่เราจะสามารถเข้าไปสู่ความไม่มี ไม่มีอะไรสักอย่างทุกอย่างว่างเปล่า และทรงจิตเอาไว้อยู่ตรงนั้น ให้นิ่งให้หยุดให้ดับอยู่ตรงนั้นได้ เราจะต้องมีกำลังของสมาธิ เราจึงสามารถที่จะทำ ทำให้ถึงความรู้สึกตรงนั้นได้ และเราก็ยังสามารถที่จะทรงอารมณ์ฌานนั้น ทั้งลึมตา และหลับตา

ลึมตาเราก็เห็นว่าทุกอย่างไม่มี แม้มันจะมีอยู่ เราก็มองเห็นความไม่มีที่มันว่างที่มันโล่งไปหมด

หลับตา เราก็มองเห็นแต่ความไม่มี หลับตาปุ๊บความไม่มีก็หายไปหมด

สิ่งทั้งหลายที่มี ก็ไม่มี ไม่มีอะไรเลยแม้แต่ตัวเรา คนที่นั่งอยู่ข้างเรา สิ่งของข้าง
ของทั้งหลาย มันว่างไปหมดอย่างนั้น เราจึงต้องค่อยๆ กล่อม ค่อยๆ พาจิตของเราให้เข้า
สู่สมาธิ เพื่อที่เราจะได้เข้าใจ คำว่าไม่มี ว่ามันเป็นแบบไหน

ฉะนั้น **พระยารธรรมเอย..** ในแบบที่ 3 นี้ ก็ให้ลองทำตามเช่นนี้ อย่างนี้ดูนะ จะได้
เข้าใจเข้าถึงสมาธิได้ ที่อธิบายเช่นนี้เพราะจะได้เข้าใจกันว่า อยู่ๆ เราจะกำหนดไม่มี ไม่มี
อย่างเดียว บางทีเราก็ไม่สามารถที่จะทำได้ ถ้าสมาธิของเรายังไม่เข้าถึง ยังไม่เข้าใจ ใน
ความไม่มี นั้น

ทำอย่างนั้นนะ.. **พระยารธรรม..** ให้ทุกคนหลับตา หลับตาเบาๆ วางมือทั้ง 2 ข้างเอา
ไว้ที่หัวเข่า หรือว่าหน้าตัก ตรงที่ๆ เราวางแล้วเรารู้สึกว่ามันสบาย นั่งตัวตรงจะได้ไม่ง่วง
นอน ตั้งท่าทำสมาธิให้รูปลักษณ์ของกายเราสงบ ให้ดูแล้วว่าสบาย ในการนั่ง ให้ขาให้
แขนวางในที่ๆ เรารู้สึกว่าเลือดลม มันจะไหลเวียนได้สบาย ไม่ติดไม่ขัดตรงไหน ไม่เจ็บไม่
ปวดตรงไหน ดูกายให้เรียบร้อยแล้ว

ที่นี้ ก็มาดูจิต ดูกายภายในของเราอีกทีหนึ่ง จิตของเราที่ควรที่จะวางเรื่องราว
ฟุ้งซ่านต่างๆ ควรที่จะวางทุกสิ่ง วางแม้กระทั่งการพิจารณาธรรม ตอนโน้นที่ได้ฟัง
ตอนนั้นที่ได้ฟัง วางมันทิ้งไป ให้จิต ให้ใจ ว่างๆ ตัดทุกสิ่งทุกอย่างทิ้งไป

ที่นี้ ก็มาดูที่ลมหายใจ หายใจเข้า

ดูเอาอากาศ ดูเอาความว่าง ความโล่งจากภายนอก สูดเข้าไปไว้ในกาย
แล้วก็ค่อยๆ ผ่อนคลาย สิ่งที่มีมันอัดแน่นอยู่ในกาย ดันออกมา
สุดพลังของอากาศ ที่เย็นที่ว่างจากภายนอก เป็นเส้นขาวๆ เข้าไปไว้ในท้อง
ค่อยๆ ปล่อยอากาศภายในทิ้งไป อาจจะทำจาก ทางจมูก
หรือเราอาจจะเห็นด้วยทางจิตว่า มีพลังเส้นขาวๆ ดันลงไป ในท้อง
แล้วก็มีควันออกตามรูขุมขน ตามผิวหนังร่างกาย
เราก็สุดพลังที่โล่งที่ว่างอยู่ภายนอก
สูดเข้าไปในท้อง แล้วก็ปล่อยเอาคลื่นที่อยู่ในกาย ที่มันหนักมันแน่นทิ้งไป เราก็สุดพลัง
จากภายนอก ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ

ทำจนเราเห็น เห็นอากาศเห็นแสงสว่าง เห็นในที่นี้หมายถึง มันเริ่มเกิดขึ้นในความ
รู้สึก

เริ่มรู้สึกสว่างขึ้นๆ ตัวที่มันหนัก ที่มันร้อน ที่มันเจ็บอยู่ มันก็เบาลงๆ คล้ายคลื่น

กับว่าเราเติมอากาศความว่าง เติมพลังลม พลังของสิ่งที่ว่างเปล่าเข้าไปในร่างกายเรา

เราก็โน้มอากาศภายนอกเข้าสู่ภายใน น้อมอากาศภายนอกเข้าสู่ภายใน ดูนั่นไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ น้อมพลังเช่นนี้ ไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ ดูอากาศที่ว่างภายนอก แล้วก็ดูอากาศที่ว่างที่มันเกิดขึ้นอยู่ในท้อง ในตัวของเรา ดูอากาศภายนอกที่ว่าง แล้วก็ดูอากาศภายในที่ว่าง ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ ทำไปจนเรารู้สึกว่า..

ภายนอกหรือว่าภายใน มันเหมือนกัน ไม่มีความแตกต่างกัน

ร่างกายที่หนักๆ ของเรา มันก็เริ่มเบาๆ ลอยๆ

เราก็ยังคงอยู่กับความรู้สึกเบาๆ ลอยๆ นั้น ยังคงลอยกลางอากาศ

เราก็ยังคงอยู่เช่นนั้น จนเราอาจจะเห็นแสงสว่างเจิดจ้า ส่องประกายแวววาว คลุมรอบๆ กาย รอบตัวเรา

เราเห็นวงกว้างของอากาศ ที่เป็นแสงสีขาว พอดูเข้าไปชัดๆ ดูเข้าไปใกล้ๆ ดูเข้าไปให้ถึงความรู้สึกอย่างแท้จริง ผิวของมันเกือบจะคล้ายกันกับพื้นที่มีแต่น้ำแข็ง เต็มไปหมด

เมื่อเราเอาความรู้สึกไปแตะไปจับ มันกลับนุ่มนวล ไม่ได้แข็งเหมือนน้ำแข็ง

มันมีกลิ่นไอหอม

มันมีพลังที่เย็น

มันมีสภาวะธรรมที่นุ่มนวล เบาสบาย

ที่นี้ เราก็นั่งขัดสมาธิอยู่บนอากาศที่นุ่มนวลเช่นนั้น เราค่อยๆ มองเห็นตัวของเรา เป็นรูปลักษณะรูปร่างนั่งขัดสมาธิ นิ้วมือ เนื้อหนัง มันกลายเป็นสีขาว เห็นกระดูก ซี่โครง กระดูก เห็นโครงกระดูกทั้งตัวของเรา มันเป็นสีขาว แล้วก็ใส แล้วก็สว่าง แล้วก็แตกเป็นเพียงแสงระยิบระยับเล็กน้อย

เห็นอากาศวิ่งผ่านตัวเราได้ จนรู้สึกว่า ตัวเราไม่ใช่เรา ไม่มีเนื้อหนัง ไม่มีกระดูก ไม่มีอะไรทั้งนั้น ว่างๆ เบาๆ สบายๆ

จิตเราก็นิ่ง อยู่ตรงที่ว่างๆ เราก็ยังคงทรงจิตไว้ ที่ว่างๆ ดูอย่างนี้ไปเรื่อยๆ ทรงพลังของจิตเอาไว้ ตรงที่ว่างๆ นี้ ไปเรื่อยๆ

จนเรารู้สึกเหมือนจิตรวมเป็นพลัง เป็นแสงสีขาวพุ่งออกไป

กายที่ตั้งอยู่นั้น ก็สลาย หายไป

จิตเหลือเพียงแต่แค่แสงสีขาวเล็กๆ วิ่งพุ่งออกไป เข้าไปในความละเอียดของอากาศ เหมือนเขาจะวิ่งเข้าไปหาอะไรบางอย่าง แล้วเขาก็ไปหยุดอยู่ตรงที่ทุกอย่างว่างเปล่า ไม่มี

คลื่นพลังสีขาว ที่คล้ายกับน้ำแข็ง หรือคล้ายกับก้อนเมฆ ไม่มีสิ่งเหล่านั้น

มีแต่คลื่นของจิต ที่อยู่กลางอากาศที่โผล่ไปหมด และคลื่นของจิตนั้นก็ก็เป็นเพียง
แค่กลุ่มก้อนพลังงานที่สว่าง ที่เป็นแต่เพียงอากาศลมที่มันพร้อมจะสลายเข้าไปในความ
ไม่มี ได้ทุกเมื่อ

เราก็ตามรู้ ตามดูมัน แล้วค่อยๆ ทิ้ง ทิ้งความว่าง ทิ้งอากาศ ทิ้งแสงสว่าง ทิ้งทุก
อย่างแม้กระทั่งความรู้สึก เพราะเราจะปล่อยให้จิตของเราสลายกลับเข้าสู่ความว่าง ความ
ไม่มี ทิ้งไป ปล่อยจิต ปล่อยใจ ให้นิ่งๆ ว่างๆ

ทำอย่างนี้ละ **พระยาธรรม..** เราก็จะหายเข้าไปในความไม่มี จิตไม่มี กายทิพย์
ก็ไม่มีกายหยาบก็ไม่มี ความรู้สึกต่างๆ ก็ไม่มี ทุกอย่างดับลง สลายไป ดับหายไป ในโลก
แห่งความไม่มี

ทำอย่างนี้ละ **พระยาธรรม..** ทำแบบนี้เรื่อยๆ ผีก็ฝนไว้ให้บ่อยๆ ก็จะทำให้ลูกนั้น
เข้าใจเข้าถึงความไม่มี กับความมี ว่ามันแตกต่างกันยังไง ระหว่าง โลกที่สมมุติว่ามี เหล่านี้
กับ โลกที่ไม่มี

ลองทำเช่นนี้ละ **พระยาธรรมเอย..**กรรมฐานกองที่ 39 แบบที่ 3

พระยาธรรม : สาธุเจ้าค่ะ กราบขอบพระคุณพระพุทธองค์ที่ทรงเมตตาอธิบาย
แสดงธรรมนี้ให้ลูกได้ฟังเจ้าค่ะ

พระพุทธองค์เจ้าขา.. แล้วถ้าเกิดว่า เราปล่อยจิต ปล่อยใจเรา ทะลุเข้าไปในความ
ไม่มี แล้วความรู้สึกของหนู ก็คือถ้ามันทะลุความมี ทะลุเข้าไปในความไม่มี แล้วก็จะไปถึง
ความมีกับไม่มี เสมอเหมือนกัน อย่างนั้นหรือเปล่าเจ้าค่ะ หนูรู้สึกว่ามันยังมีอีกชั้นหนึ่ง ที่
ลึกเข้าไปกว่านั้นอีกนะเจ้าค่ะ

พระพุทธองค์ : ถูกต้องแล้วละ..พระยาธรรม จะต่อด้วยกรรมฐานกองที่ 40 คือ
ความมีกับไม่มีเสมอเหมือนกัน เราต้องพาจิตของเราให้มีกำลัง มีพลังเสียก่อน แล้วเราต้อง
พาจิตของเรา ค่อยๆ ทะลุจากโลกสมมุติที่ว่ามี แล้วพาเขาเข้าไปสู่ความไม่มี พอเราทำ
เช่นนั้นจนเต็ม เราก็จะเข้าไปสู่ ความมีกับไม่มีเสมอเหมือนกัน เราก็จะถึงจุดสูงสุดที่เรียก
ว่า พระนิพพานนะลูก

พระยาธรรม : สาธุเจ้าค่ะ

พระพุทธองค์เจ้าขา.. แล้วบางคนเขาอาจจะกลัวว่า ถ้าเขาเข้าไปสู่ความไม่มีแล้ว
เกิดว่ากลับมาไม่ได้ละเจ้าค่ะ แล้วเรายังไม่บรรลุสำเร็จเป็นองค์พระอรหันต์นะเจ้าค่ะ แล้ว

เราก็ดับไปเลย จะทำยังไงละเจ้าคะ

พระธรรมเอย : ไม่ต้องพากันกลัวหรอกลูก เพราะถ้าหากดวงจิตใด ที่ถอดถอน พากิจของตนละความยึดติดโลกสมมุติต่างๆ จนพากิจเข้าไปสู่ความไม่มี ความดับ ดับทั้ง จิตแห่งตน ไม่มีเชื้อแห่งความหลง ความยึดติดใดๆ เจือปนแล้ว ก็ย่อมนิพพานทั้งนั้นละ ถ้าจิตที่ไม่ถึงองค์พระอรหันต์ ก็จะไม่สามารถที่จะเข้าสู่สภาวะธรรมนี้

พระยาธรรมเอย.. ยังไงซะก็คงไม่ลำบากแล้วละ ถ้าเกิดตายในอารมณ์เช่นนั้น เพราะทุกอย่างได้ถอดถอนออกหมดแล้ว

แต่ว่ามันไม่ตายหรอกลูก เพราะว่าเราไปด้วยกำลังของฌาน พลังแห่งฌานจะเป็น ตัวลือค ทั้งกาย ทั้งจิตคลุมเราเอาไว้ เราก็จะต้องกลับคืนมาที่เดิมได้อยู่แล้วละ คนที่ตาย ในฌานก็มีเยอะ แต่เขาก็มีเหตุของเขา ที่อธิษฐานมาเช่นนั้น

ฉะนั้น.. อย่างมัวแต่ห่วง อย่างมัวแต่กลัวเลย ทำไปเถิด และอีกอย่างหนึ่งก็คือ จิตที่ยังกลัวยังห่วง ยังกลัวว่าจะตายจะดับจากกายอยู่ ไม่มีทางที่จะเข้าถึงฌานเช่นนี้ได้ หลอกลูก เพราะว่ายังยึดอยู่ ยังกลัวอยู่ ยังมีอยู่ แล้วจะเข้าถึงความไม่มีได้อย่างไรเล่า จงทำเถิด

บุคคลผู้ปฏิบัติและเข้าถึงนั้นละ จะเป็นผู้ที่ให้คำตอบกับตนเองได้ดีที่สุด

พระยาธรรม : สาธุเจ้าคะ

กราบขอบพระคุณพระพุทธองค์ที่ทรงเมตตาเจ้าคะ วันนี้ ลูกกราบขอลาก่อน แล้วไว้ลูกจะมาเฝ้าฟังธรรมใหม่ ในกรรมฐานกองสุดท้ายกองที่ 40 เจ้าคะ

สาธุ

ตอนที่ 217 **เนวสัญญานาสัญญายตนะ แบบที่ 1**

ในเช้าวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานภูสวรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อพระพุทธองค์ท่านแล้ว จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าขา..วันนี้ ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถาม ถึงกรรมฐานกองที่ 40 ในแบบที่ 1 นะเจ้าคะ ในกรรมฐานกองที่ 40 นี้ได้บัญญัติไว้ว่า ให้เราทำความรู้สึกตัวเสมือนว่า ทั้งที่มีสัญญาอยู่ที่เหมือนไม่มี ไม่ได้รับอารมณ์ใดๆ จะหนาวจะร้อนก็รู้สึก แต่ไม่ตื่นระนกระวนกระวาย ปล่อยตามเรื่องปล่อยให้ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นผ่านไป เหมือนกับว่าไม่มีอะไร จมจิตของเราเป็นอุเบกขาอารมณ์ อย่างนั้นนะเจ้าคะ เราจะมีวิธีฝึกตนอย่างไรบ้างหรือเจ้าคะในกรรมฐานกองนี้นะเจ้าคะ”

พระยารธรรมเอย.. กรรมฐานกองที่ 40 แบบที่ 1 ก็คือการให้เราฝึกจิตของเรา ให้อยู่กับสิ่งที่มีเสมือนว่าไม่มี ความจำ ความรู้สึก สัญญาที่ได้รับ กระทบผ่านหูผ่านตา มันมีก็ให้ทำเหมือนไม่มี จะมีเหตุมีเรื่องมีราว มีอะไรก็ตาม ให้เราทำเสมือนว่ามันไม่มี คือทุกสิ่งทุกอย่างมีอยู่ แต่เราทำเหมือนไม่มี และมีกับไม่มี ก็เสมอเหมือนกัน อยู่อย่างนั้น ให้เราฝึกจิตไว้เช่นนี้

พระยารธรรมเอย.. ฉะนั้น จงตั้งใจฟังให้ดีลูก จะได้ทำความเข้าใจ ปรับจิตของตน ให้เข้าถึงความรู้สึกในอารมณ์ตรงนี้ และหมั่นฝึกบ่อยๆ บ่อยๆ จนเราทรงอารมณ์เช่นนี้ไว้กับจิตของเราอยู่เสมอ

พระยารธรรมเอย.. ในแบบที่ 1 ของกรรมฐานกองที่ 40 ให้ทำเช่นนั้นะลูก เมื่อเรานั้นเห็นอะไรสักสิ่งหนึ่ง เช่น รถสักคันหนึ่ง เราก็มองให้เห็น ก่อนนี้ที่มันยังไม่มี ตอนนีที่มันมีอยู่ แต่อีกหน่อยมันก็จะไม่มี ความที่มันมี เพราะว่ามันสมมุติ ว่ามีขึ้นมา

สิ่งที่เราคิดว่ามันมี เพราะความยึดติดในความสมมุตินั้น ก็เลยทำให้สัญญาในกายในตัวของเราจดจำรู้สึกว่ามันมี แต่ในความเป็นจริงมันสมมุติมีขึ้นมา และวันหนึ่งมันก็จะดับไป

ฉะนั้น.. เราจะข้ามสมมุติ ข้ามสิ่งที่สมมุติว่ามี เอาต้นชนปลาย ต้นก็ไม่มี ปลายก็ไม่มี สรุปลแล้ว มีขึ้นมา ก็แค่สมมุติว่ามี

จิตเรา ไม่ต้องไปยึดถือกับมัน ปล่อยจิตปล่อยใจให้มันเป็นกลางๆ มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ มีกับไม่มีเสมอเหมือนกัน ไม่ยึดถือไม่ติด ไม่ลุ่มหลงอะไรในตัวของเราคนนั้น

ทำเช่นนั้นละ**พระยาธรรม**..เราก็จะสามารถทรงอยู่ในอารมณ์ของความมีกับไม่มีเสมอเหมือนกัน เมื่อเรานั้นหยิบยกสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาพิจารณา เราก็พิจารณาลักษณะคล้ายกัน เช่นนี้ละ

ของทุกสิ่งบนโลกนี้ มันมีก็สมมุติว่ามี ถึงเวลาที่มันจะต้องเสื่อมไป มันก็จะเสื่อมสลายไป กลายเป็นไม่มี มันมีอายุขัยมีกาลเวลาของตัวเองของมัน ที่เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เมื่อก่อนยังไม่เกิด ตอนนี่เกิด ก็สมมุติว่าเกิด อีกหน่อยมันก็จะดับไป หายไป ตามสมมุตินั้น

ฉะนั้น.. ทุกสิ่งและทุกอย่าง จึงมีกับไม่มี เสมอเหมือนกัน

สิ่งที่เรารู้สึกว่ามันไม่เหมือนกัน ก็เพราะว่าเราไปติด ไปหลง ไปยึดอยู่กับของสิ่งนั้น ก็เลยทำให้เรานั้น ยึดว่ามีเฉยๆ แต่การยึดติดลุ่มหลงในสิ่งของข้าวของต่างๆ บนโลกนี้ มันเป็นเหตุของทุกข์ เพราะสิ่งทั้งหลาย สมมุติเกิด และจะดับตามสมมุติ สุดท้ายแล้ว มีกับไม่มีก็เหมือนกัน

สิ่งที่เราต้องเจ็บปวด ก็เหลือเพียงแต่ หลงไปตามสิ่งที่สมมุติมี แล้วก็หลงยึดว่าเป็นเรา เป็นของเรา และท้ายที่สุด เมื่อมันเสื่อมไปตามเหตุของมัน เราก็หลงทุกข์ตามมัน ที่มันเสื่อมอีก เราจะวิ่งตามมันเพื่ออะไร ก็ทำจิตของตนให้สัทแต่ว่า เห็นเป็นธรรมดา ในสิ่งที่มันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป และอยู่กับสมมุตินั้นอย่างมีสติ ก็มีเหตุดูแล ก็ดูแลไป มีเหตุใช้งาน ก็ใช้ไป มีเหตุได้มา ก็รับไว้ มีเหตุที่จะต้องเสียไป ก็รู้อยู่แล้วว่ามันต้องเสียไป เราก็จะไม่ทุกข์กับมัน

จะมีสติปัญญามากพอที่จะนำสิ่งนั้นๆทำประโยชน์แก่เรา โดยที่เราไม่ต้องไปทุกข์กับมันเพราะเราเห็นเป็นธรรมดาแล้วว่า มีกับไม่มีเสมอเหมือนกัน

พระยาธรรมเอ.. หมั่นพิจารณาฝึกฝนอบรมจิตบ่อยๆ บ่อยๆ ให้เป็นเช่นนั้น ฝึกเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนเราเห็นทุกสิ่ง และทุกอย่างเป็นธรรมดา

เห็นมันไป แล้วมันก็มา

เห็นมันมา แล้วมันก็ไป

เห็นมันมี แล้วมันก็ไม่มี

เห็นไม่มี แล้วก็เห็นว่ามันมี

ฝึกฝนตนเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกว่าเราจะมองเห็นชัดเจน และความรู้สึกนี้เกิดขึ้นชัดเจนแก่เราอยู่เสมอจนทำให้เราเห็นทุกอย่างบนโลกเป็นธรรมดา และเราก็ไม่หลงในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเลย ไม่หลงไม่ยึด ไม่อะไรทั้งหมดทั้งสิ้น เห็นก็สักแต่ว่าเห็นเป็นธรรมดา เช่นนั้นอย่างนั้นล่ะ

พระยาธรรมเอย.. เมื่อเราฝึกอย่างนี้ในทุกอิริยาบถ ที่เรานั้นเห็นทุกสิ่งและทุกอย่าง ทุกสิ่งและทุกอย่างกระทบเข้ามา มีปัญญารู้เท่าทันเช่นนี้ล่ะ

พระยาธรรม.. ทำอย่างนี้เรื่อยๆ จนเมื่อเรานั้นหลับตาลง เราก็เห็นแต่ความว่าง มีกับไม่มีก็เสมอเหมือนกัน

ความลุ่มหลงไม่มีในเราแล้ว มันว่าง มันเบา มันสบาย

ความโลภ ที่จะไปโลภ อยากได้สิ่งนั้นสิ่งนี้มาครอบครอง มันก็ไม่มีแล้ว มันว่างปราศจากความโลภ

ความรัก ที่จะไปรักคนนั้นคนนี้ อยากที่จะได้สิ่งนั้นสิ่งนี้มาครอบครอง รักคนนั้นคนนี้รักรถคันนี้คันนั้น รุนั้นรุ่มนี้ ความวุ่นวายต่างๆ เหล่านั้น ก็ปราศจากจากใจของเรา เราก็สงบสลุก

เห็นอะไร ก็ไม่มีอะไรที่ทำให้เราอยากได้ อยากมี อยากเป็น อยากครอบครอง ลุ่มหลงยึดติดในตัวของมัน จิตใจของเราอ่อนเบาสบาย เพราะว่าเราปราศจากกิเลสตัณหาทั้งหลาย

เมื่อเราหลับตาไป เรื่องนั้นที่ของสิ่งนั้นที่เสียไป พลัดพรากจากเราไป เราจะไปทุกข์ไปดิ้นรน ไปกระสับกระส่ายตามมัน ไม่มี

ก็เราเห็นเป็นธรรมดา จิตใจของเราอ่อนสงบนิ่ง

วางเฉยกับสิ่งที่มัน เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป

ไม่วิ่งสุขวิ่งทุกข์ วิ่งตาม วิ่งลุ่มหลงยึดติด กับสิ่งเหล่านั้นอีกแล้ว เพราะว่าเรามีปัญญารู้แจ้งเข้าใจในสิ่งต่างๆ ทั้งหลายเหล่านั้นแล้ว และเราเห็นมันเป็นธรรมดา ความมีกับไม่มีเสมอเหมือนกัน ก็เห็นแต่ความว่างเปล่า อยู่ในสิ่งทั้งหลาย เลยไม่จำเป็นต้องไปยึดติดไปลุ่มหลงกับอะไรทั้งหมดทั้งสิ้น ที่นี้จิตเราก็เบาสบาย

ดูเพียงแค่ความนิ่ง ความโลภของจิต ไม่มีความทุกข์ร้อนใดๆ ทั้งหมดทั้งสิ้น ไม่ยึดติดไม่ลุ่มหลง ไม่ดิ้นอะไรมาหาจิตอีกแล้ว

ที่นี้จิตของเราก็จะสว่าง สะอาด ไม่มีดมิดมัวหมอง เพราะไม่มีเชื้อแห่งกิเลส มาปกคลุม ครอบงำ ทำให้เราต้องจมอยู่ใต้อำนาจของสิ่งเหล่านั้น

ใจของเรา จิตของเรา ก็เบาว่าง สว่างใส มีความสุข ปราศจากความทุกข์ และเป็นความสุข ที่สุขอย่างแท้จริง เพราะว่าเป็นความสุขที่เป็นของดวงจิตอย่างแท้จริง ไม่ใช่ความสุขแบบกิเลสแบบตัณหา ที่มันหลอกให้เราสุข แล้วก็หลอกให้เราทุกข์

เราสุขออกมาจากจิตจากใจ

สุขแบบปิติยินดี สุขลึกออกมาจากข้างใน

เราก็เห็นแต่ความว่าง เห็นแต่แสงสว่างจิตเราล่องลอยไปตามอารมณ์สูงไป เย็นสบายลอยสูงไปเห็นแต่แสงสว่าง เห็นแต่ที่ว่าง เห็นแต่ที่ๆ มีความสุขเป็นอิสระ ไม่มีใครทำให้เราทุกข์ ให้เรากังวลใจ จิตของเราย่อมเบา ลอยสบาย

เมื่อไปถึงจุดหนึ่งที่เราารู้สึกว่าที่ตรงนั้น มีคลื่นพลัง ที่จะพลังของความดี ของสิ่งที่เป็นพลังงานบริสุทธิ์ เราก็นิ่งนิ่งๆ ตรงนั้นไป เอาจิตของเราไปหยุดอยู่กับที่ตรงนั้นละ แล้วก็รับพลังที่เย็น สบาย เต็มพลังให้กับจิตของเรา ชาร์จพลังให้จิตของเรานั้นนั้นยอมรับพลังงานที่ดีให้มากที่สุด อยู่อย่างนั้น

จนเห็นกายที่คลุมจิต เห็นรูปลักษณ์ของจิตกลายเป็นแก้วใส แสงสว่าง สว่างใส ออกจากกายที่เป็นแก้วใสนั้น

เราก็รับพลังเช่นนั้นไปเรื่อยๆ เราอาจจะนิ่งอยู่อย่างนั้น จนเรารู้สึกเข้าไปในแสงสัมผัสในความรู้สึก ความละเอียดอ่อนของแสงที่พุ่งออกจากท้องของตน ที่นี้ เหมือนตัวเราสลายละลายเข้าไปในที่ที่มีพลังนั้น

ตัวที่ว่าเป็นโครงสร้างร่างกายที่เป็นแก้วนั้น ก็แตกสลายหายไป นิ่งไป ดับไป เสมือนว่าไม่มีเราแล้ว เราก็ดับไปแล้ว ดับไปกับอารมณ์ของฌาน สัญญาที่จำที่บันทึก ที่รู้สึกนึกคิดว่ามีเรา ก็แตกสลายไปไม่เหลืออะไร จิตของเราเข้าไปสู่อารมณ์ของฌานที่ว่างเฉยกับทุกสิ่งทุกอย่าง

วางแม้กระทั่งความนึกคิด จดจำ สัญญาต่างๆ

วางรูปกายของกายที่เป็นกายแก้ว

วางพลังงานต่างๆ ทั้งทุกสิ่ง

ทำเช่นนี้ละ **พระยารธรรมเอย..** ก็จะทำให้เราเข้าสู่ฌานที่ลึก ในกรรมฐานนี้ได้ และทำให้เราถอดถอนกิเลสตัณหา ที่จะทำให้เรารุ่มหลงกับทุกสิ่งทุกอย่างไปได้ จะทำให้เราเบา และสบายได้

พระยารธรรมเอย.. จิตของเราที่มันวุ่นวุ่นวาย ก็เพราะว่าเราไม่รู้ตามความเป็นจริง ไม่มีอารมณ์ของความเป็นจริงปรากฏขึ้นชัดเจนแก่เรา ก็เลยยึดกับสิ่งทั้งหลายเอาไว้ เลยทำให้รุ่มร้อนมีติดมิดสับสนวุ่นวาย หาทางออกทางไปให้กับจิตไม่เจอ เพราะความยึดติดลุ่มหลงของเรานั้นละ

ถ้าเราฝึกกรรมฐานกอนี้บ่อยๆ บ่อยจนเรานั้น เห็นแจ้งในสรรพสิ่ง เห็นเป็นธรรมดา มีกับไม่มีเสมอเหมือนกันไม่ยึดในสิ่งใดๆ บนโลกนี้ เราก็จะเป็นผู้ปราศจากเชื้อจิตเราย่อมว่าง เบาสบาย

เราไม่จำเป็นต้องกำหนดสมาธิ สมาธิเราก็มีแล้ว เพราะว่ามันทรงอารมณ์ของการปราศจากเชื้อกิเลสตัณหาแล้ว สมาธิย่อมเกิดขึ้น สมาธิไม่มี เพราะมีเชื้อ ถ้าหมดเชื้อ สมาธิย่อมมีอยู่เสมอ โดยไม่ต้องกำหนด ไม่ต้องทำ

อย่างนี้ละ **พระยารธรรม..** ในแบบที่ 1 ก็คือ ให้หมั่นพิจารณา พิจารณาบ่อยๆ จากการตั้งสมาธิ หลับตา จนเรานั้นสามารถเข้าสู่ความไม่มี ทรงอารมณ์ในความมีกับไม่มีเสมอเหมือนกัน เห็นเป็นธรรมดา จนจิตของเรานั้นสามารถเข้าไปสงบในที่ที่ปราศจากสรรพสิ่งทั้งหลาย

เช่นนี้ อย่างนี้ละ **พระยารธรรมเอย..** จงตั้งใจนำไปประพฤติปฏิบัติตามเถิดลูก แล้วลูกนั้น ก็จะประสบพบกับความสุข ความสำเร็จ

พระยารธรรม : สาธุเจ้าค่ะ

กราบขอบพระคุณพระพุทธองค์ ที่ทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ให้ลูก ได้ฟังเจ้าค่ะ ลูกจะตั้งใจน้อมไปปฏิบัติฝึกหัดตนเอง และเผยแผ่ให้กับญาติธรรมทั้งหลายได้ปฏิบัติตามด้วยเจ้าค่ะ

สาธุ

ตอนที่ 218 **เนวสัญญานาสัญญายตนะ แบบที่ 2**

ในเช้าวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานภูสวรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านแล้วนั้น จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า...

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าขา.. วันนี้ ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถาม ถึงกรรมฐานกองที่ 40 แบบที่ 2 การทรงอารมณ์ไว้ในความมีกับไม่มี ให้ทำเสมอเหมือนกัน ไม่รู้สึกวิงวุ่น สุขทุกข์ ตามสิ่งที่มีหรือไม่มี ไม่ยึดติดในสิ่งที่มีหรือไม่มีนั้นนะเจ้าคะ ขอพระพุทธองค์โปรดทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ ให้ลูกได้ทำความเข้าใจ นำไปปฏิบัติตามด้วยเถิด พระพุทธเจ้าคะ”

พระยารธรรมเอย.. กรรมฐานกองที่ 40 แบบที่ 2 การทำความรู้สึกตัวเสมอว่าทั้งที่มีสัญญาและไม่มีสัญญา ก็ให้ทำเสมอเหมือนกัน สิ่งที่เราารู้สึกว่ามีกับไม่มี ก็ให้ทำเหมือนกัน

พระยารธรรมเอย.. ในกรรมฐานกองที่ 40 แบบที่ 2 นี้ ให้ลูกลองพิจารณาตามนี้
คุณะ

สิ่งทั้งหลายที่มันมีขึ้นมา ก็เพราะว่ามันเป็นสิ่งสมมุติ

สมมุติก่อเกิดตามอำนาจแห่งกรรม

ซึ่งมีกิเลสและตัณหา คือหัวหน้าใหญ่ ที่สั่งให้สร้างกรรม

มีจิต มีตัวมีตนของจิต ก็เลยทำให้กิเลสและตัณหาครอบงำได้ ด้วยความมีตัวมีตน จึงลุ่มหลงในตัวในตนของตน

เมื่อเกิดความลุ่มหลง เชื้อแห่งกิเลสจึงครอบงำให้สร้างกรรม และให้ก่อเกิดทุกอย่างทุกอย่างขึ้นมา และสรรพสิ่งทั้งหลาย ที่มันก่อตัวเกิดขึ้นมานั้น มันก็อยู่ใต้กฎของธรรมชาติ คือ ทุกอย่าง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป

จึงเปรียบเสมือนอยู่ในโลกสมมุติ สมมุติขึ้น ตามกรรม ดับไปตามกรรม ทั้งเรื่อง

ที่ดี และเรื่องที่ร้าย ทั้งสิ่งที่ดี และสิ่งที่ไม่ดี

ทุกอย่างจึงต้องเป็นไปตาม กฎของกรรม

เมื่อทำกรรมดี ก็ก่อเรื่องที่ดีขึ้น

ทำกรรมชั่ว ก็ก่อเกิดสิ่งที่ไม่ดีขึ้น

แต่สิ่งทั้งหลาย ก็ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่สมมุติที่มันไม่เที่ยงแท้

มันสมมุติเกิดเราขึ้น มีตัวมีตนของเรา

สมมุติมีเรื่องมีราว ที่มันเกี่ยวข้องกับเราขึ้นมา

แต่ทุกอย่างมันเป็นสิ่งสมมุติ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป

เมื่อก่อนมันไม่มี ถึงเหตุมันก็มี พอหมดเหตุมันก็ดับไป

และตัวของเรา ดวงจิตของเรา ที่ยึดตัวยึดตนเรานั้น ก็วิ่งวุ่นไปเกิดเป็นสิ่งที่นั่นบ้าง
สิ่งนี้บ้าง เกิดเป็นกายของเทวดา ก็ลุ่มหลงในกายของเทวดา ว่าเป็นเรา เป็นตัวเป็นตนของ
เรา มีทิพย์สมบัติวิมานแก้ววิมานทอง ก็ไปลุ่มหลงยึดติดว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นเป็นตัวเป็น
ตนของเรา เป็นสิ่งของของเราอย่างนั้น แต่เมื่อถึงเวลาทุกอย่างนั้นก็ต้องเสื่อมสลายไป

จะเกิดไปเป็นมนุษย์ ก็ลุ่มหลงในกายมนุษย์ และสิ่งของข้าวของต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
กับกายนั้นทั้งตัวบุคคลด้วย

พอเกิดไปเป็นสัตว์เดรัจฉาน เช่น สุนัข หรือว่าปลา หรือว่าเต่า ว่าไก่ หรือว่าจะ
เป็นเป็ด เป็นนก เป็นอะไรก็ตาม เราก็จะไปยึดถือในความเป็นนั้น แล้วก็สุข เป็นทุกข์
กับมัน

แต่ในความเป็นจริงแล้ว **พระยาธรรมเอย..** ทุกสิ่งทุกอย่างนั้น เป็นเพียงแค่สิ่งที่
สมมุติขึ้นมาทั้งนั้นเลย ทีนี้เราโยกจิตของเราออกจากโลกสมมุตินั้นโยกออกด้วยความคิด
โยกออกด้วยสติด้วยปัญญา โยกออกให้เราเห็นสภาวธรรมความเป็นจริง

ร่างกายของเรานี้ประกอบด้วยธาตุ ดิน น้ำ ลมไฟ มันจึงก่อตัวขึ้นมาได้ ธรรมชาติ
ให้มันเกิดขึ้นมา และที่จิตมาครองกายนี้ ก็เพราะว่ามันมีผลของกรรม ที่ทำมาเป็นแบบ
กายนี้ ส่งผลให้มีรูปร่างลักษณะแบบนี้ แต่ในความเป็นจริง ก่อนหน้านี้ กายนี้ก็ไม่มีและ
ก็ไม่เป็นอย่างนี้ ต่อไปมันก็จะไม่มีและจะไม่เป็นอย่างนี้

อย่าว่าแต่ตั้งแต่ยังไม่ก่อเกิดเลย แค่อันไปพิจารณาตามดู ตั้งแต่เราเกิด เราโต
จนเราอายุชั้ยครึ่งคนแล้ว มันก็มีสภาพแปรเปลี่ยนไปอยู่ตลอดเวลา ความเที่ยงแท้และ
มีอยู่ของมัน ยังหายไปอยู่ความเที่ยงแท้และมีอยู่ของมัน ยังไม่เห็นจะจีรังยั่งยืนอยู่ใน

กายนี้เลย และต่อไปอีก10 ปี หรือว่า 5 ปี แค่นั้นละนะ ร่างกายของเราอาจจะแปรเปลี่ยนสภาพไปมากกว่านี้ หรืออาจจะหายไปเลยก็ได้

อย่างนี้ ลองพิจารณาเช่นนี้.. **พระยาธรรม..** เห็นสรรพสิ่งทั้งหลายที่มันเกิดตามเหตุ และดับตามเหตุ เห็นกายแห่งตนที่มันไม่มีความเที่ยงแท้อะไรเลย มันมีแต่วิ่งตามกาลเวลา และเสื่อมสลายตามกาลเวลา

เมื่อเราเป็นผู้บำเพ็ญปฏิบัติ จนรู้แจ้งเห็นชัดเช่นนี้แล้ว ที่นี้ เราก็กเกิดความไม่ยึดถือ ไม่ยึดติดในร่างในกายนี้ จนจิตของเราเบา สบาย

ไม่หนัก ไม่เหนื่อย ไม่ทุกข์ ไม่ร้อน

ไม่สนใจอะไรสักสิ่งสักอย่างแล้ว

ไม่หลงในโลก ไม่ติดในโลก

ไม่หลงในตัวในตน สิ่งของของตน

ไม่หลงในลาภ ในยศ ในสรรเสริญต่างๆ

จิตของเราหลุดออกจากกายนี้ไป เข้าสู่ฌานสมาธิระดับสูง จิตเราสามารถเข้าสู่สภาวะธรรมที่เจียบสงบ มีแต่คลื่นพลังงานที่ดี จนเราสามารถเข้าไปทรงฌานและดับอยู่ในฌานนั้นได้

แต่กาลเวลาของเรา ที่จะครอบครองกายนี้ มันยังไม่หมด ไม่จบ ไม่สิ้น เมื่อเราเข้าฌานไป เราก็กสบายดี แต่เมื่อเรากลับออกมาอยู่ที่กาย เรายังสบายดีอยู่หรือเปล่า

สิ่งนี้ คือสิ่งสำคัญของกรรมฐานกองนี้ ที่เราจะต้องทำให้ข้ามขั้นตอน ของการติดอยู่ในอารมณ์ฌาน ของการไม่มีสติปัญญา เมื่อกลับมาอยู่กับกายเนื้อแล้ว ก็เลยไม่สามารถประคองกายที่มีอยู่ ที่ต้องครอบครองอยู่ เรื่องราวปัญหาต่างๆ สิ่งทั้งหลายที่เราต้องดำเนินต่อไป

สิ่งทั้งหลายที่เราจะต้องเผชิญผ่านพ้นต่อไป เราจะต้องข้ามอารมณ์เหล่านี้ให้ได้ ด้วย โดยไปทรงอารมณ์ไว้อยู่ตรงที่ว่า มีก็เหมือนไม่มี ไม่มีก็เหมือนมี มีกับไม่มีเสมอเหมือนกัน อย่างนั้น

เป็นอารมณ์สูงสุดแห่งกรรมฐานทั้งหลาย แห่งกรรมฐานทุกกอง เป็นกองสุดท้ายที่จะตีกรอบกลับมา ทำให้ทุกคนไม่หลงอยู่ในอารมณ์ของฌาน

ให้มีสติระลึกไว้ว่า การที่เราอดถอนรู้แจ้งในทุกอย่าง เพื่อดับจิต ดับตัวดับตน ดับอัตตา ดับกิเลสดับตัณหาในตัว ให้จิตนั้นสว่างเจิดจ้าปราศจากตัวตน แต่เราจะไม่ไป

ติดอยู่ตรงนั้น

เราต้องสามารถถอดถอนจิตกลับมา อยู่กับกิเลสอยู่กับตัณหา อยู่กับปัญหา อยู่กับร่างกาย อยู่แบบมีสติ และมีปัญญา รู้เท่าทันกิเลส รู้เท่าทันปัญหา อยู่เหนือปัญหาทั้งหลาย อยู่อย่างไม่สุข ไม่ทุกข์ กับสิ่งที่มันมีขึ้นมา และมันดับไป เห็นมีกับไม่มีเสมอเหมือนกัน เห็นเป็นธรรมดาเช่นนั้นอย่างนั้น

เราจึงเป็นผู้ถึงซึ่งพระนิพพานแล้ว อย่างแท้จริงได้ จึงสามารถเป็นทองแท้ เป็นเพชรที่เจียรระไนแล้ว จึงสามารถที่จะไม่กลับมาเกิดอีกต่อไปได้ จึงถือว่าจบกิจอันสูงสุดที่เราควรจะทำ และไม่มีกิจอันใดอีกแล้วที่จะต้องทำต่อไป

พระยารธรรมเอย.. กรรมฐานกองนี้ ก็ทำเพื่อที่เรานี้ จะได้ กลับคืนสู่สภาวะธรรมของการมีสติอยู่ในทุกๆสิ่ง ทุกอย่าง ที่มี ที่ไม่มี อย่างนั้นละ เพื่อไม่ให้เราหลงในฌาน หลงไปติดสุขไป จนตนนั้นไม่สามารถอยู่กับสิ่งที่มี

พระยารธรรมเอย.. เริ่มแรกนั้นเราก็พิจารณาถอดถอนเพื่อพาจิตเราเข้าฌาน ฌานที่สูงสุดให้ได้และเมื่อเลยฌานตรงนั้นไปแล้ว เราต้องเอากำลังของฌานนั้น กลับมาพิจารณา และอยู่เหนือความเป็นอยู่ เช่น ถ้าเรามีกายเนื้ออยู่ เราก็ต้องมีสติที่จะประคองกายเนื้อให้ดำรงชีวิตอยู่ในความเป็นกายเนื้อให้ได้ ในแบบที่มีสติ มีปัญญา รับรู้ทุกสิ่งทุกอย่างและแก้ไขปัญหาทุกอย่างได้ โดยที่ไม่สุขไม่ทุกข์อะไร เมื่อเจอปัญหา รู้แจ้งเข้าใจในทุกอย่างกับปัญหาที่เกิดขึ้น จนทำเหมือนกับว่า เรานั้นเป็นผู้ที่มีพลังอยู่เหนือสรรพสิ่ง รู้แจ้งอย่างแท้จริงแล้ว เรานั้นสามารถเห็นทุกอย่างที่มีเหมือนไม่มี ไม่มีก็เหมือนมี มีกับไม่มีก็เหมือนกัน อย่างนั้นละ

พระยารธรรม.. เมื่อเราทรงอารมณ์เช่นนี้ได้แล้ว และมันเกิดขึ้นกับเราอยู่ตลอดเวลา มันเป็นอย่างนี้ ไม่มีทางจะห่างหายไปจากจิต เราก็จึงจะเป็นผู้ที่มีปัญญาอย่างแท้จริง เป็นผู้ที่เข้าถึงการดับการเกิดอย่างแท้จริง

บางคนเมื่อปฏิบัติเข้าสู่ฌานที่สูง เมื่อเข้าสู่ฌาน 4 หรือว่าฌาน 8 แล้ว อาจจะไปติดหลงอยู่ในฌาน ไม่ต้องกลัวหรือกลัวถ้าเรานั้นไปให้ถึงกรรมฐานกองที่ 40 คือ ทำความมีกับความไม่มีให้เสมอเหมือนกัน ถ้าทำกรรมฐานกองนี้สำเร็จและทำได้ เราย่อมไม่ติดอยู่ในฌานหรือกลัว ไม่หลงขึ้นไปอยู่บนนิพพานพรหม หรือกลัว เราย่อมเป็นผู้ชนะ และอยู่เหนือกิเลส อยู่เหนือความมีและความไม่มีได้

แต่ถ้าเกิดว่าเราฝึกโดยการไม่ได้ใช้ปัญญาตรีกตรองเลย แค่เพ่งอากาศ เพ่งกรรมฐานกองใดกองหนึ่ง ยึดเป็นอารมณ์จนกว่า ตนนั่นเข้าสู่ฌาน และกั้ดับไปในฌาน เฉยๆ โดยที่ไม่เคยมาพิจารณาตรีกตรองดูกิเลสเป็นยังงั้ ตั้ค้นหาเป็นยังงั้ อยู่เหนือมันเป็น ยังงั้ เมื่อกลับออกจากฌานมาแล้วพบเจอปัญหาต่างๆ รู้สึกยังงั้ มาอยู่ในกายนี้แล้วตั้ สติได้หรือเปล่า หรือว่าอยากจะเข้าไปอยู่แต่ในฌาน ไม่อยากกลับมา ไม่อยากเจอความ วุ่นวาย ไม่อยากเจอปัญหา เรามีความรู้สึกเช่นนั้นหรือเปล่า อย่างนี้ ถ้าเกิดว่าเป็นอย่างนี้ เราก็อาจจะหลงไปอยู่ในนิพพานพรหมได้ หรือเป็นผู้ติดในฌาน หลงฌาน เป็นสิ่งที่ไม่เที่ยง แท้ หหมดกำลังของฌานก็ตั้ต้องกลับมา

พระยาธรรมเอย.. กรรมฐานกองที่ 40 นี้จึงเป็นกรรมฐานกองที่สำคั้ยิ่งนัก ฝึกการมีกับไม่มี ให้เสมอเหมือนกัน ฝึกเห็นความไม่เที่ยงแท้ เพื่อพาจิตเข้าไปชำระพลังตั้ พลังนั้นกลับมาคั้กำหนดจิต ให้จิตมีพลัง เห็นทุกอย่างเสมอเหมือนกัน ไม่มีความแตกต่างกัน เห็นโลกใบนี้ว่างไปหมด สิ่งที่มีก็เหมือนไม่มี เห็นโลกใบนี้มี ก็รู้ว่ามันสมมุติมี เราตั้ต้องอยู่ กับสมมุตินั้นให้ได้อย่างปกติ และเราก็สามารถดำรงชีวิตกิจการงาน ในสิ่งที่เราควรจะทำ อย่างปกติ ไม่ขาดหายไปในทิศทางใด เรานั้นสามารถที่จะอยู่อย่างผู้มีสติมีปัญญา

อย่างนี้ละ **พระยาธรรมเอย..** ถื้ว่าทรงอารมณ์ฌาน ของกรรมฐานกองที่ 40 ที่มีกับไม่มี ให้ทำความรู้สึกเสมอเหมือนกัน มีสัญญาที่เหมือนไม่มี ไม่มีก็ทำเหมือนมี มีกับไม่มีก็เหมือนกันนั้นละมันก็เป็นธรรมดาของมันอย่างนั้นนั่นละ

เราก็เลยสามารถคุมได้ทั้งสิ่งที่รู้ ที่เห็น ที่รู้แจ้งบรรลุเข้าใจแล้ว ให้อยู่เป็นธรรมดา ของมันเราก็สามารถเข้าใจสิ่งที่มันยังสมมุติเป็นอยู่ได้อย่างชัดเจน และทำสมมุตินั้นให้มัน สมบูรณ์

ไม่ไปติดอยู่กับภาวะของจิตที่สูงแล้ว และคืนกลับสู่ภาวะของสิ่งสมมุติ ที่ยังคงตั้ต้อง ประคองต่อไปไม่ได้ ไม่ไปติดอยู่กับตรงนั้น แล้วก็ไม่ได้ติดอยู่กับโลกด้วย ไม่ติด ไม่ยึด ไม่ลุ่ม หลง ในสิ่งต่างๆ ที่มันมีอยู่ ไม่ยึดมัน เรียกว่า สภาวะที่ดีแล้วก็ไม่ยึด สภาวะที่สมมุติอยู่ก็ไม่ ยึด แต่สามารถดำรงชีวิตอยู่บนทั้งสองอย่างที่มีมันมีอยู่ได้อย่างมีสติและมีปัญญามากพอ ที่จะทำให้มันดำเนินไปตามเหตุของมัน

จนกว่าเราดับจากกายเนื้อแล้ว เราถึงเสรีกิจการกิจของทางโลก หรือว่าในโลกสมมุติ เราถึงค่อยไปอยู่ในโลกของสิ่งที่เป็นจริง ที่ที่มันจริงยังงั้ไม่มีเกิดมีดับ และความรู้สึก ของเรา จึงสามารถทรงไว้ในที่ที่บริสุทธิ์เช่นนั้นตลอดไป ไม่มีวันดับวันหาย

องค์พระอรหันต์ หรือองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์พระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย ผู้ผู้นิพพานก็มีสภาวะธรรมเช่นนี้ละ จึงสามารถทำลายอัตตาตัวตนได้ มีจิต ก็เหมือนไม่มี ไม่มีก็เหมือนมี มีกับไม่มี เสมอเหมือนกันอย่างนี้

การที่จะช่วยเหลือดวงจิตต่างๆ ทั้งหลาย ที่เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสารนี้ ช่วยกับไม่ช่วย ก็เสมอเหมือนกัน

ไม่สุขไม่ทุกข์กับมันช่วยก็ได้ ไม่ช่วยก็ได้ ได้ทั้งนั้น

ไม่สุขไม่ทุกข์กับช่วยหรือไม่ช่วย อย่างนั้น เห็นเป็นแค่ธรรมดา

สภาวะจิตของผู้ถึงนิพพาน ทรงอารมณ์ฉานเท่านี้ละลูก

อยู่ท่ามกลางระหว่างดีกับชั่ว ดีไม่เอา ชั่วไม่เอา

อยู่ท่ามกลางระหว่างมีกับไม่มี มีก็ไม่ใช่ ไม่มีก็ไม่ใช่

อยู่เฉยๆ เมตตา มีเมตตาก็เหมือนไม่มี ไม่มีก็เหมือนมี มีก็ได้ไม่มีก็ได้ อยู่เฉยๆ ตามเหตุ นั้น จิต จึงไม่มีอัตตา ไม่มีตัวตน ไม่มีสิ่งเกาะสิ่งยึดของกิเลสตัณหา จิตนั้น จึงไม่มีการดับสูญ หรือว่าไม่ดับสูญ จึงไม่มีสุขมีทุกข์ใดๆ ทั้งหมดทั้งสิ้น อยู่เหนือความมีและไม่มี นั้นแหละลูก

ฉะนั้น.. กรรมฐานกองนี้สำคัญยิ่งนัก เป็นสิ่งที่จะช่วยขัดเกลาความลุ่มหลงที่ตัว ที่เรานั้นจะไปหลงอยู่ในฉานใดฉานหนึ่ง หลงอยู่ในกรรมฐานกองใดกองหนึ่ง จะสามารถช่วยถอดถอน ความติดในอรูปรูปาน ความติดหลงไปในนิพพานพรหม จะถอดถอนกิเลสอย่างละเอียดอ่อนจนเข้าถึงพระนิพพาน

อย่างนี้ละ **พระยารธรรมเอย..** คนที่เขานั้นสามารถเข้าถึงนิพพานพรหมได้ ถ้าเขาก้าวเข้าไปอีก 1 ขั้น คือ การถอยกลับคืนสู่สามัญ และอยู่กับทุกสิ่งอย่างมีปัญญา เขาก็จะสามารถเข้าถึงนิพพานที่แท้จริงได้ นะลูก

ลองนำไปพิจารณาตรึกตรองทำความเข้าใจให้ลึก ให้ดี ให้ละเอียดอ่อน แล้วลูกก็จะสามารถเข้าใจได้ว่ากรรมฐานกองนี้ ส่วนสำคัญที่สุดของมันก็คือ การถอนจิตกลับออกมาจากการติดในฉานและการมีปัญญามีสติ มีกำลังของสมาธิ ที่อยู่เหนือทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งที่ยังอยู่กับทุกสิ่งทุกอย่าง ลูกจะเข้าใจเช่นนี้นะ ลองดูเถิด พระยารธรรม..

พระยารธรรม : สาธุเจ้าค่ะ

ลูกก็พอเข้าใจบ้างแล้วละเจ้าคะ ฟังไปฟังมา เหมือนจะสับสน แต่ฟังไปฟังมาก็เข้าใจบ้างอยู่เจ้าคะ กราบขอบพระคุณพระพุทธรองค์ที่ทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ ให้ลูกได้ทำความเข้าใจในกรรมฐานกองที่ 40 นี้

วันนี้ ลูกกราบขอลาพระพุทธรองค์ก่อนนะเจ้าคะ แล้วไว้ลูกจะเฝ้าฟังธรรมใหม่ ในโอกาสหน้าเจ้าคะ

สาร

ตอนที่ 219 **เนวสัญญานาสัญญายตนะ แบบที่ 3 **

ในเช้าวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ณ พุทธอุทยานภูสวรรค์

ข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านเพื่อเฝ้าฟังธรรม.. เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้กราบนอบน้อมเข้าเฝ้าต่อองค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านแล้วนั้น จึงได้เฝ้าทูลถามพระพุทธองค์ท่านไปดังนี้ว่า..

“ข้าแต่องค์พระพุทธบิดา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าขา.. วันนี้ ลูกจะขอเข้าเฝ้าทูลถาม ถึงกรรมฐานกองที่ 40 แบบที่ 3 นะเจ้าคะ เราจะทรงอารมณ์ไว้ในความมีกับไม่มี ให้เสมอเหมือนกันให้เราอยู่เหนืออารมณ์ ทั้งมีและไม่มีนั้นได้อย่างไรหรือเจ้าคะ ในแบบที่ 3 นี้ ขอพระพุทธองค์โปรดทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ ให้ลูกได้ฟังด้วยเถิดพระพุทธเจ้าคะ”

พระยารธรรมเอย.. กรรมฐานกองนี้คงจะเป็นกรรมฐานกองสุดท้าย หรือว่า เป็นคลิปปสุดท้าย ของการนั่งสมาธิ

พระยารธรรมเอย.. ฉะนั้น ก็ให้ตั้งใจฟังให้ดี ฟังให้เข้าใจจะได้ نن้อมไปประพฤติปฏิบัติตาม กรรมฐานที่ 40 แบบที่ 3 ให้พิจารณาเช่นนี้ลูก

เราจะทำสมาธิ กองที่ 1 กองที่ 2 แบบที่ 1 หรือแบบที่เท่าไรก็ตาม ของกองอะไรก็ตาม ใน 120 คลิป เราจะทำแบบไหนก็ตาม ให้เราจำเอาไว้ว่า เราเพียงแต่แค่ ใช้สมาธิมาเป็นปัญญา มาเป็นกำลังของปัญญา เพื่อพิจารณาและถอดถอนกิเลสเท่านั้น

เราจะเกิดความพิเศษเพียงใดในการทำสมาธิ เช่น การสามารถแสดงฤทธิ์ เช่น การสามารถเข้าไปทรงฌานไว้อยู่ได้นานๆ หรือว่า มีความสุขมากเมื่อเข้าสู่ฌานและทรงฌานอยู่ จะเกิดภาวะแบบไหน จะประสบความสำเร็จในกรรมฐานกองไหนแบบไหนก็ตาม เราอย่าลืมนะว่า นั่นคือกำลังที่เราเอาจิตเข้าไปพัก เอาจิตเข้าไปเติมพลัง เติมกำลัง

กิจที่เราควรจะทำอย่างแท้จริง และสิ่งที่เราต้องต่อยอดให้มันสูงยิ่งขึ้นไป จากการแค่มีสมาธินั้นคือ การน้อมเอาพลังของสมาธิ มาพิจารณาถอดถอนตัดสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มีอยู่ก็ดี ที่ไม่มีก็ดี

ลูกเอ๋ย.. ให้เราเอากำลัของฉมานสมาธิ มาตัดต้อออกจากเรา คือว่าเราดีแล้ว ทำสมาธิเข้าฉมานได้แล้ว บำเพ็ญจนมีคุณวิเศษแล้ว สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ ให้ถอดให้ถอน ให้วางทิ้งไป คือ มีเหมือนไม่มีไม่มีกับมี ก็เสมอเหมือนกัน เราไม่ยึดความมี หรือความไม่มีมีก็มีอยู่ตรงนั้นละ เราไม่ยึดลูก ถ้าเกิดว่าเรายังไปยึดในตัวดีตัวใดตัวหนึ่ง มันจะทำให้เราเข้าไม่ถึงพระนิพพานเลย ลูกเอ๋ย..เพราะว่าเรายังติดอยู่

กำลัของสมาธิไม่ว่าจะเป็นกองไหน แบบไหนก็ตาม ก็แค่มัวเอาไว้เพื่อที่จะค้าจิตของเราไปสู่พระนิพพาน ไปสู่ที่ที่ไม่ต้องเกิด และที่นั่นเมื่อส่งเราไปถึงที่นั่น ถ้าเราจะอยู่ที่นั่น หรือว่าถึงที่นั่นอย่างแท้จริง เราต้องทิ้งคนที่ส่งเราไปด้วย คนที่ค้าที่หนุน ที่ส่งเราไป เราต้องไม่ยึดมันเอาไว้ลูก เราจึงจะถึงที่นั่นอย่างแท้จริง

ลูกทั้งหลายเอ๋ย.. การที่เรานี้มีพลังของฉมานมาก ก็จะทำให้เราเห็นแจ้งในสรรพสิ่งทั้งหลายมาก ยิ่งจะทำให้เราถอดถอนกิเลสต่างๆ ทั้งหลาย ออกจากเราได้มาก

ฉะนั้น ลูกเอ๋ย.. เมื่อ เป็นผู้ที่มีกำลันำมาพิจารณาถอดถอน เราย่อมถึงพระนิพพาน และอารมณ์ที่เรานั้นจะเข้าไปทรงฉมานอยู่ ในความมีกับไม่มีเสมอเหมือนกัน อารมณ์นั้นก็คือ อารมณ์แห่งพระนิพพาน ลูก

ฉะนั้น.. เราฝึก ฝึกสมาธิทุกกอง เพื่อที่จะให้เรา มีกำลัของจิต แต่สูงสุดของสมาธิ กองสุดท้าย แบบสุดท้ายนี้ เราควรจะทำตามด้วย คือ การทำสิ่งที่มีกับไม่มี ให้เสมอเหมือนกัน ให้จิตของเราอยู่สูงเหนือเหนือทั้งมีและไม่มี

เปรียบเสมือนนักมวย 2 คน แดงกับน้ำเงิน ที่กำลัชกกันอยู่ อีกฝั่งแดง คือชัว ฝั่งน้ำเงิน คือตี

แต่เราไม่มีส่วนร่วมในการไปชุก ไปทุกข์ ถ้าใครชนะ

ไม่มีส่วนร่วมไปสนับสนุนตีหรือชัว

ไม่มอง ไม่เห็น ไม่สนใจด้วยซ้ำไป แม้ว่าไอ้แดงจะเป็นญาติเรามา แม้ว่าน้ำเงินจะเป็นผู้มีคุณมา ช่างมันไปก่อน อย่างนั้น

เหมือนความชัว ที่มันอาจจะเกี่ยวข้องกับมันมานาน กับเรานาน

เหมือนความตี ที่มันอาจจะเป็นตัวค้า ตัวหนุน ตัวช่วยที่พาให้เรามาถึงซึ่งพระนิพพาน

แต่เราก็ไม่เอามันทั้งนั้นละ เพราะว่าเราจะไป ไปสู่ที่เป็นสุขอย่างแท้จริงแล้ว เราจะไม่มียึดเอาตัวเอาตน เอาการกระทำทั้งตีทั้งชัว อีกต่อไป

ทำอย่างนี้ละ..**พระยาธรรม..** น้อมไปประพฤติปฏิบัติ พิจารณาถอดถอน ความหลง ที่จะหลงในฌาน ความหลง ที่จะหลงในกรรมฐานกอนี้กอนี้

ที่มีกรรมฐานหลายกอง

เพราะเชื่อกิเลสของแต่ละคนแต่ละดวงจิต นั้นมีมากมีน้อย

ในเชื่อแต่ละตัวที่แตกต่างกันไป จึงให้เลือกให้เหมาะกับเชื่อของตนเอง

เหมือนคนที่เป็นโรคเจ็บป่วย หลายโรค ใช้ยาขนานเดียวกัน แบบเดียวกันไม่ได้

จึงต้องใช้ยาหลายตัว เพื่อรักษาโรคที่เป็นอยู่นั้นๆ

ลูกเอ๋ย.. แต่ต่อให้รักษาโรคนั้นหายไปแล้ว ก็ไม่ควรยึดติดในร่างกายว่า เราแข็งแรงแล้ว เพราะคนที่แข็งแรง ก็ต้องตายเหมือนกัน ก็เปรียบเสมือนการที่เราใช้สมาธิกอนี้กอนี้ ทำให้เราเกิดความสุข ทำให้เรานั้นพ้นจากทุกข์ เราก็อ่่าหลงในสมาธินั้น เพราะตราบดีก็ตามที่ยังมีความหลงอยู่ก็จะทำให้เราเวียนว่่ายตายเกิดอยู่ การตายยังไม่พ้นจากเรา อย่างนี้ละ

พระยาธรรม.. กรรมฐานมีอยู่ 40 กอง กองละ 3 แบบ เลือกปฏิบัติเอา เมื่อปฏิบัติได้ควรจะมายึดเอากองสุดท้ายนี้ เป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องยึดเอากองสุดท้ายนี้มาเป็นอารมณ์อันสูงสุด เพื่อที่จะตัดดับทุกสิ่งและทุกอย่างเข้าสู่พระนิพพาน

ที่อธิบายมานี้ก็เพื่อให้ลูกทั้งหลายได้มองเห็นในวงกว้างว่า ต่อให้มี 40 กอง มี 120 คลิป แต่ต้องเอาคลิป หรือว่า 3 คลิปสุดท้าย หรือว่ากองสุดท้ายนั้น มาเป็นสิ่งที่เราจะต้องอาศัย เพื่อเข้าสู่พระนิพพาน เราจะเก่งในกองไหนเท่าไร เราก็ต้องมาทรงอารมณ์ไว้ในความมีก็เหมือนไม่มี เราต้องมาทรงอารมณ์ ดับความมีในดี มีในชั่ว ดับทั้งหมด ให้มันหมดจากเราไปอย่างแท้จริง เราจึงจะเข้าสู่พระนิพพานได้อย่างแท้จริง

อย่างนี้ละ **พระยาธรรม..** ก็อธิบายไว้ ให้ได้ทำความเข้าใจ ส่วนถ้าเรานั้นมีกำลังของฌานอยู่แล้ว เราก็แค่พิจารณา ความมีให้เหมือนไม่มี ทั้งหลับตาลืมตา เราก็ทำได้ทั้งนั้น

จับดูจิตของตน ถ้ามันมีอะไรขึ้นมา ก็บอกว่ามันไม่มี แล้วก็บอกว่า ไม่มีก็เหมือนมี มีกับไม่มีเหมือนกัน

เราก็ตั้งสติให้สงบ แล้วก็ค่อยๆ พิจารณาแก้ไขไอ้สิ่งที่มันมี หรือสมมุติมันนั้นอย่างไม่สุข ไม่ทุกข์กับมัน ทำอย่างนี้ละ..**พระยาธรรมเอ๋ย..** หากว่าเรามีเรื่องคิดวุ่นๆ เข้ามา เราก็จงพิจารณาว่า..

ก่อนหน้านี้ มันก็ไม่มีเรื่องวุ่นนี้
แล้วพอเวลาผ่านไป เรื่องนี้ก็จะดับไป
มันแค่สมมุติที่มีขึ้นมา ตามเหตุของมัน เดี่ยวมันก็จะดับไป ตามเหตุของมัน
ค่อยพิจารณา ไม่ต้องไปตื่น ไม่ต้องไปว่าวุ่น ไปวิ่งกับมันหรือ
ทำจิตนิ่งๆ จับดูให้ดีว่าเราจะแก้ไขมันแบบไหนยังไง ก็ค่อยว่ากัน
ด้วยสติ ด้วยปัญญา ด้วยความรู้เท่าทัน ในสิ่งที่มันเกิดขึ้นแล้วนั้น
เราพิจารณาเช่นนี้ เราก็จะเป็นผู้มีปัญญาอยู่เหนือเหตุที่เกิด อยู่เหนือเหตุที่ดับ
และดับปัญหานั้นด้วยความมีสติ มีปัญญา

เรานั่งสมาธิไป นิ่งแล้ว มีความสุขแล้ว อยู่ๆ มันก็มีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งผุด
ขึ้นมา ทำให้เราว่าวุ่น ทำให้เราทำสมาธิต่อไปไม่ได้ เราก็ไม่ต้องไปสุขไปทุกข์กับมัน เห็น
เพียงว่ามันเป็นธรรมดา

ทำสมาธิ ต่อให้จะสุขเพียงใด ถ้าเลิกทำแล้วจิตใจของเราไม่ใช้กำลังของสมาธินั้น
มาช่วยถอดช่วยถอนปัญหาต่างๆ ที่สมมุติมีเหล่านั้น ด้วยความมีสติ มีปัญญา มันก็วุ่นอยู่ดี
ความวุ่นนั้นเข้ามาทดสอบความดีในสิ่งที่ดี คิดในสิ่งที่ไม่ดีของเราเท่านั้น ทำได้
กับทำไม่ได้ก็เลยเหมือนกัน เพราะเดี๋ยวก็ได้ เดียวก็ไม่ได้ สิ่งที่ไม่ได้ ก็ไม่เที่ยงแท้ สิ่งที่ได้
ก็ไม่เที่ยงแท้

ฉะนั้น.. เห็นเป็นธรรมดาไป ทำอย่างนี้ล่ะ.. **พระยาธรรมเอย..** เรานั้นตามรู้จิตของ
เราอยู่เสมออยู่แล้วกัน วุ่นวาย ก็วางความวุ่นวายนั้นไป สงบ ก็วางความสงบนั้นไป

จิตจึงอยู่เหนือทุกสิ่งทุกอย่างได้ลูก จึงอยู่ในที่ที่ไม่มีอะไร ไม่มีอะไรในอีกโลกหนึ่ง
อีกแบบหนึ่ง ที่ไม่เกี่ยวข้องกับความไม่มีอะไรในแบบที่ไม่เที่ยงแท้ทั้งหลายนะลูก มันต่าง
กัน คำสมมุติอาจจะสมมุติเหมือนกัน แต่มันต่างกัน

ความไม่มีนั้น เป็นความไม่มีอย่างเที่ยงแท้
ไม่มีสุข และก็ไม่มีความทุกข์
ไม่มีเกิด และก็ไม่มีความตาย
ไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป อีกต่อไปแล้ว
ทุกสิ่งและทุกอย่าง อยู่เหนือความมีและไม่มีเสมอ และตลอดไป
อย่างนี้ล่ะ **พระยาธรรมเอย..** คือการที่เราจะฝึกตน ให้อยู่ในอารมณ์ของความมี
กับไม่มี

เราฝึกมีปัญญารู้เท่าทันความวิเศษ ที่เกิดจากกรรมฐานทุกกอง
ฝึกให้มันมีเหมือนไม่มี
ฝึกปัญญาเราให้มันอยู่สูงเหนือดีและชั่ว
ฝึกตัวของเราให้มันไปอยู่ในโลกของความไม่มี ทั้งสุขทั้งทุกข์
จิตเราเมื่อทะลุแจ่มแจ้งในสิ่งทั้งหลาย เราก็ยอมพบนิพพานได้ลูก
กรรมฐานกองสุดท้ายนี้ ก็คือให้ลูกทั้งหลาย พิจารณาถึงความมีทั้งดีและไม่ดี ทั้ง
โลกและธรรม และให้วางสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นเอาไว้ วางให้วาง ให้ลูกอยู่เหนือสิ่งเหล่านั้น
แล้วลูกจึงจะสามารถ ดับการเกิด อย่างแท้จริง ได้ลูก

พระยารธรรม : สาธุเจ้าค่ะ

กราบขอบพระคุณพระพุทธองค์ที่ทรงเมตตาแสดงธรรมนี้ให้ลูก ได้ฟังเจ้าค่ะ ฟัง
ก็งไป งงมา. แต่ฟังไป ฟังมาก็เข้าใจแล้วเจ้าค่ะ

เพราะว่าธรรมบางอย่างละเอียดมาก ถ้าเราไม่ใช่จิตที่ละเอียดนุ่มพิจารณาตาม
เราอาจจะสับสนไม่เข้าใจ แต่ในความเป็นจริงแล้ว พระองค์ทรงสอนให้ลูกได้รู้ว่าให้ทั้งหมด
อย่าง ต่อให้วิเศษเพียงใดก็ทิ้งมันไป ทั้งหมดทุกอย่างไปเลย ดีกับไม่ดี ไม่ใช่ตัวตนของเรา เรา
จะได้ไปถึงนิพพานได้เข้าใจแล้วเจ้าค่ะ

กราบขอบพระคุณพระพุทธองค์ที่ทรงเมตตา วันนี้ ลูกกราบขอลาก่อนนะเจ้าค่ะ
แล้วไว้ลูกจะมาเฝ้าฟังธรรมใหม่ในโอกาสหน้าเจ้าค่ะ

สาธุ

รายนามผู้พิมพ์หนังสือพุทธธรรมสำหรับนักบวช เล่ม 14

1. แม่ชีมลฤดี ปาเส	2,500 บาท
2. ด.ช.ธนพัฒน์ นาคหงษ์ฤดี	2,500 บาท
3. ปู่ชีวกโกมารภัจจ์	25,000 บาท
4. คุณวิบูลย์จันทร์ แสงดงหาญ	2,500 บาท
5. คุณวิชาญ จำนงนิตย์	2,500 บาท
6. นางสาวชิชาญา ณ์ธรรฐชฎานนท์	2,500 บาท
7. เด็กหญิงเพชรนภา นาคหงษ์ฤดี	2,500 บาท
8. คุณฉลดา อมรรวศินกุล	2,500 บาท
9. แม่ชีบุญ แม่ชีเมตตา และครอบครัว	2,500 บาท
10. คุณสรรค์ไชย อมรรวศินกุล คุณใหม่ อมรรวศินกุล	2,500 บาท
11. คุณกมลนิตย์ อมรรวศินกุล	2,500 บาท
12. คุณพัสวีย์ เตมียาเวส	2,500 บาท
13. คุณชาญชิต อมรรวศินกุล	2,500 บาท
14. แม่ชีอภิญญา	2,500 บาท
15. นายชัยรัตน์ ปรัสพันธ์ และครอบครัว อุทิศให้พ่อสัมฤทธิ์ แม่โกศล ปรัสพันธ์	2,500 บาท
16. น.ส.ขวัญฤดี นายสมภาพ นางสุบิน น.ส.นฤทัย น.ส.สุมาพร ชัยชนะ นายสติเฟ่น ไมเคิ้ล คาร์โดซ่า	2,500 บาท

หนังสือพุทธธรรมสำหรับนักบวช เผยแพร่โดย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

99 ม.9 ต.ชุมพลบุรี อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ 32190

โทร/ไลน์ 087-945-4622 เฟซบุ๊ก : สวนธรรมศาสตร์ สุรินทร์ ,

มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์

ร่วมบุญเผยแพร่ธรรม ธ.กรุงไทย สาขาสตึก ชื่อบัญชี แม่ชีกชพร นาคหงษ์ฤดี

เลขบัญชี 330-0-54568-4

